

DARBININKAS

Vol. LXXIX, Nr. 8
Vasario - February 25, 1994

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd. Kaina
Brooklyn, N.Y. 11207 \$ 1.00

LIETUVOJE IR APIE LIETUVĄ

- 76-osios Nepriklausomybės atkūrimo metinės iškilmingai pažymėtos Lietuvoje. Prie Seimo rūmų buvo pakeltos Lietuvos, Latvijos ir Estijos vėliavos, tuo pažymint Baltijos šalių solidarumą. Vasario 16-osios vakare įvyko iškilmingas minėjimas, kuriame pranešimą padarė A. Brazauskas.

- Kovo 8-oji vėl bus minima Lietuvoje kaip Tarptautinė Moters diena. Tokį nutarimą priėmė Seimas. Ši diena Lietuvoje buvo pradėta minėti sovietmečio laikais, o panaikinta 1990 m., atkūrus nepriklausomybę.

- Lietuvos Seimo pavasario sesija prasidės kovo 10 d.

- Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministro P. Gyljo vadovaujama delegacija vasario 16 d. išvyko į Latviją. Čia trys Baltijos valstybių užsienio reikalų ministrai susitiko su Didžiosios Britanijos valstybės sekretoriumi Douglas Hurd. Susitikime svarstytos saugumo ir ekonominės pagalbos Baltijos valstybėms klausimai.

- Iš "Lietuvos aidą" vyriausiojo redaktoriaus ir uždaro akcinės bendrovės valdybos pirmininko pareigų atleistas Saulius Stoma. Naujojo bendrovės valdybos pirmininku ir vyriausiojo redaktoriumi tapo Lietuvos Seimo narys Saulius Šaltenis.

- Varšuvos lietuviai pirmą kartą paminėjo Lietuvos valstybės atkūrimo dieną. Lietuvos generaliniame konsulate Lietuvos Nepriklausomybės 76-osioms metinėms skirtą šventę surengė šio konsulato darbuotojai kartu su Lenkijos Lietuvių Bendruomenės Varšuvos skyriumi. Pasveikinti lietuvių su nacionaline švente atvyko kitų Lenkijoje gyvenančių tautinių mažumų atstovai - ukrainiečiai, baltarusiai, vokiečiai, slovakai. Šventė buvo paminėta ir Punske.

- Lito patikimumo įstatymo projekto antrajam variantui vasario 15 d. pritarė Lietuvos Seimas. Ketvirtasis įstatymo projekto svarstymas įvyks ne anksčiau kaip kovo mėnesį.

- Lietuvos ūkininkų sąjungos šeštasis suvažiavimas įvyko vasario 18 d. Vilniuje. Į jį atvyko analogiškų Danijos, Švedijos, Rusijos, Estijos visuomeninių organizacijų atstovai.

- Lenkijos Poznanės parodų centre kovo 1-4 dienomis vyks tradicinė tarptautinė vartojimo prekių mugė "Pavasaris". Pirmą kartą joje dalyvaus ir 11 įmonių bei firmų iš Lietuvos. Šiauliškiai "Baltic vairs" ir "Vairs" demonstruos dviračius ir mopedus, elektroagregatus, Šiaulių "Verpstas" - trikotažo gaminius, Vilniaus "Viktorija" - vaikiška ir moteriška avalynę, Vilniaus "Tauras" - alų.

- Bedarbių Vilniuje iki metų pabaigos gali padaugėti iki 25,000. Tokias liūdnas prognozes sąlygoja naujasis pridėtinės vertės mokesčio įstatymas. Galvojama, kad produkcija pabrangės iki 20%, o jos paklausa sumažės.

- Lietuvos kariuomenės savanoriui kūrėjui, seniausiam Jasiuliškių pensionato gyventojui Romualdui Valentukavičiui vasario 7 d. suėjo 106 metai. Seniausias Lietuvos savanoris dar ir šią dieną prisimena kovas už nepriklausomybę, Sibiro tremtį.

NEUŽMIRŠTAMOS AUKOJIMO APEIGOS

— Lietuva ant tarptautinės teisės aukuro —

Nuo Redakcijos: "Naujasis Dienovidis" š.m. sausio 29 d. Nr. 2 pradėjo spausdinti Dalius Dirgėlienės ir Petro Dirgėlos straipsnį "Faktų sociologija. Įvykių testamentai. Aukojimo apeigos". Straipsnis yra labai vertingas nuosekli naujausios Lietuvos istorijos (po Lietuvos prezidento rinkimų) faktų pateikimu ir analize. Perspausdiname šį straipsnį nesutrumpindami ir tikimės, kad jis sudomins mūsų laikraščio skaitytojus.

NAUJAS PASAULĮ VALDANČIO PROTO ATRADIMAS

Simonas Daukantas rašė:

"Sumanymų kūrėjas neturi savęs apgaulinėti, kad po jo mirties kas kitas eis jo pėdomis ir įvykdys jo planus; žmonių būdas yra toks nepastovus, kad ne vienas tėvas negali niekam tvirtinti, jog sūnus taip manys ir darys kaip jis, šitai mes aiškiausiai matome iš praėjusių ir dabartinių amžių istorijos".

Daukanto brolis Aleksandras buvo jau miręs, o Simonas vis dar mynė slenkščius, norėdamas išrūpinti broliui kilminio bajoro teises. Mes suprantame, kad tą jo rūpestį lėmė poreikiai sužadinti konkretaus gyvenimo, tačiau tai ne sunaikina, o dar labiau sutvirtina įtikėjimą, kad Daukantas, rūpindamasis velionio brolio teisėmis, iš tikrųjų rūpinosi lietuvių, kurie gyvens po jo, teisėmis ir laisvėmis, Dievo kiekvienam duotomis gimstant ir šiame pasaulyje įsigyvenant. Taigi rūpinosi ir mūsų teisėmis bei laisvėmis, kurias Lietuvos

agresyvieji kaimynai anot Daukanto, "stengėsi savaip perdirbti ir iškraipyti".

Tai ar tam karta po kartos mūsų protėviai ir mes patys dėl savo teisių ir laisvių kovojom, kad jas įgiję žmonių bendravimą žmoniškumo agonija paverstume?

Paradinė LDDP rinkimų programa rinkėjams žadėjo "susikiršinimo" pabaigą, gerovę ir dorą. Tikroji - žygio - programa kiekvienam į ausį kuždėjo: "Visi - aš, tu, mes, jūs - kolaboravome. Daukantas tarnavo carui, o nusipelnė Lietuvai. Kaip ir mes. Kolaboruodami mes išgelbėjom Lietuvą. Ir lietuviybę. Todėl viskas, kas priklausė okupantams, dabar yra mūsų. Mes paveldėjom visą Lietuvos turtą, mes, kadrai ir specialistai, jį sukūrėme. Ir viską, ką jūs gausite, gausite tik iš mūsų rankų. Nusilenkite mums ir gausite. Ir mes drauge išsigelbėsime nuo atsakomybės už vogimą, už genocidą, už... Jūs geriau žinote, kas slepia jūsų ir mūsų sąžinę".

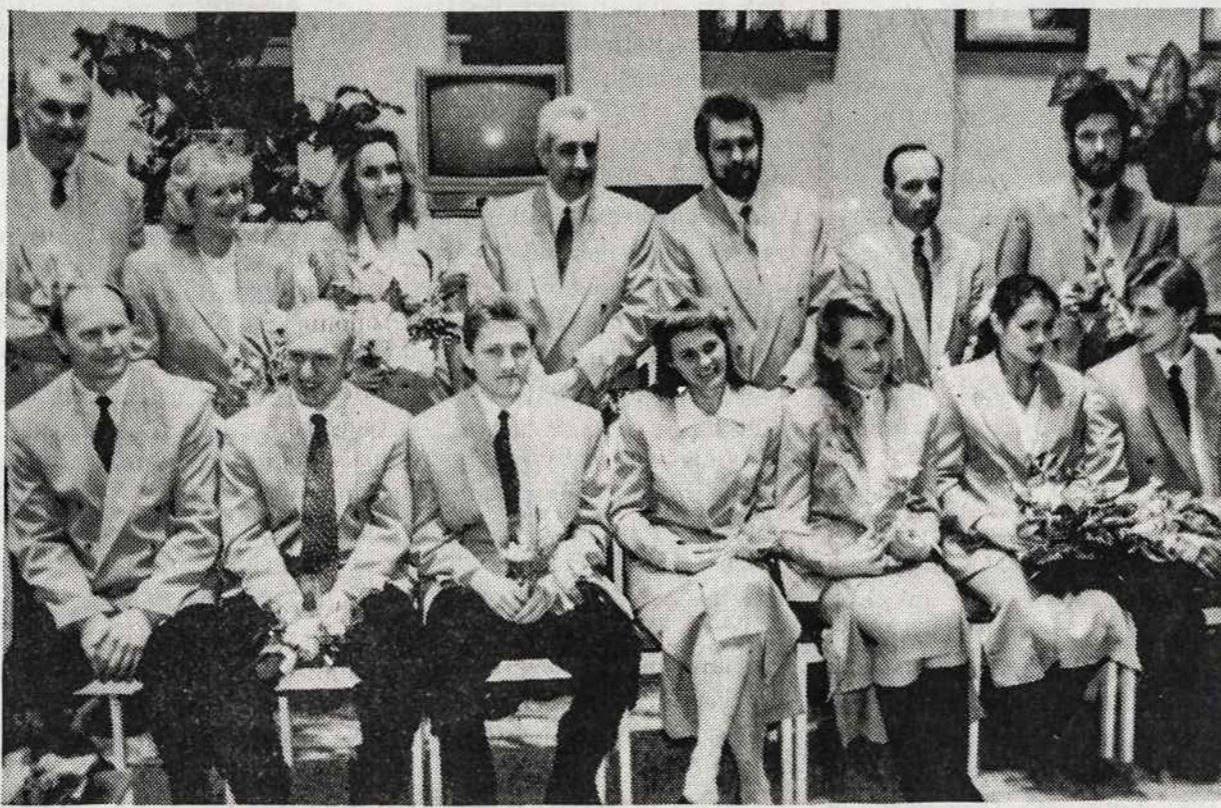
LDDP 1992 metų rudenį laimėjo rinkimus į Seimą. 1993 metų pavasarį LDDP iškeltas kan-

didatas tapo Lietuvos Respublikos prezidentu. Ir - nei Seimo, nei prezidento rinkimai Lietuvoje nebuvo demokratiniai.

Jūs veikiausiai tuojau pagalvojote apie okupacinę kariuomenę, kuri per rinkimus tebebuvo Lietuvoje. Taip rinkėjai nuogastavo, kad kariuomenė pajudėtų, jeigu jie nenusilenktų "Lietuvos turto paveldėtojams". Kariuomenė buvo psichologinio spaudimo priemonė. Kariuomenė buvo regimoji rinkimų nedemokratinė apraška. Tačiau esmė, nulėmusi rinkimų nedemokratiškumą, buvo neregima, gerai užmaskuota, pirštu prikišamai neparodoma. Tą esmę būtų galima pasakyti šitaip: dėl mandatų į Seimą su Lietuvos politinėmis partijomis ir judėjimais varžėsi LDDP, politinė jėga, atstovaujanti ne tiek Lietuvos interesams pasaulyje, kiek svetimų valstybių - pirmiausia Rusijos ir JAV - poreikiams Baltijos regione.

LDDP priklausomybė nuo išorinių jėgų yra seniai - TSRS okupacijos, LKP laikais - susiklosčiusi. Priklausomybės šif-

(nukelta į 4 psl.)

Lietuvos olimpiečiai, išvykę į žiemos olimpinės žaidynes Norvegijoje. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

LIETUVOS AMBASADOS SUSITIKIMAI SU AMERIKOS BANKININKAIS

Lietuvos Ambasadorius JAV dr. Alfonsas Eidintas vasario 10 d. susitiko su Tarptautinio Valiutos Fondo (toliau TVF) bei Pasaulio Banko (toliau PB) pareigūnais. Susitikime su TVF vykdančiuoju direktoriumi Jarle Bergo (vienas iš 24 vykdančiųjų direktorių, TVF valdyboje atstovaujantis Šiaurės ir Baltijos šalių interesus) taip pat dalyvavo PB vykdančiojo direktoriaus padėjėjas D. Pupkevičius, Ambasados antrasis sekretorius D. Pranckevičius, padėjėjas L. Orentas.

J. Bergo kartu su TVF ekspertu misija neseniai viešėjo Lietuvoje, ir pačiu aukščiausiu lygiu aptarė Memorandumo, pasirašyto tarp TVF ir Lietuvos Vyriausybės bei Lietuvos Banko įgyvendinimo

klausimus. Pagal numatytą programą, Lietuva per metus gali pasiskolinti (dalimis) iš TVF 85 mln. JAV dolerių, vykdant programoje numatytus reikalavimus monetarinėje finansų prekybos politikoje. Nesilaikant reikalavimų, esant nukrypimams, valdybos sprendimu skolinimo operacijos sustabdomos.

Memorandumas labai tiksliai ir griežtai nustato politika, kriterijus bei terminus, Bergo susitikime pripažino, kad pirmasis Memorandumas įvykdytas labai gerai. TVF liko labai patenkintas. Su antruoju (dabartiniu) sekasi sunkiau. Rezerviniai pinigai šiuo metu sudaro 1,2 mlrd. t. y. 20 proc. viršija numatytus rodiklius. Pastebimas noras palaikyti dirbtinę lito de-

valvacija, pramonės įmonių likvidumą. Viso to galimos pasekmės - infliacija, lito kurso kritimas artimiausiu metu. Kita problema, importo-eksporto tarifų reguliavimas. Lietuvoje dar nesuvienodinti tarifai, jaučiamas spragos mokesčių įstatymuose, komercinių bankų reguliavime. Pokalbyje Bergo pripažino, kad ši programa tikrai yra sunki ir labai ambicinga, tačiau Lietuvos Vyriausybė ir bankas ją pasirašė, sutiko ją vykdyti, tad darba reikia tęsti toliau.

Lietuvos diplomatų susitikime su Adil Kanaan, Pasaulio Banko (PB) Baltijos šalių skyriaus vadovu, susipažinta su PB parama Lietuvai, PB darbu bei jo ryšiais su Lietuvos vyriausybėmis institucijomis. Kanaan nuomone, PB san-

Šv. Onos bažnyčia Vilniuje.

LIETUVA PASISAKO SAUGUMO TARYBOJ

Saugumo Tarybos svarstybų dėl padėties Bosnijoje ir Hercegovinoje metu vasario 15 d. pasisakė Lietuvos ambasadorius Jungtinėse Tautose Anicetas Simutis, pranešė Lietuvos Nuolatinę Misiją Jungtinėse Tautose. Atviroji Tarybos sesija Bosnijos reikalų vyksta Pakistano ir kitų islaminų valstybių prašymu, suteikti progą ir ne Tarybos nariams išreikšti savo pozicijas Bosnijos klausimu. Atsižvelgiant į praėjusios savaitės įvykius Bosnijos sostinėje Sarajeve ir galimus NATO pajėgų karinius veiksmus, norinčių pasisakyti Tarybos posėdyje sąrašas buvo ilgas.

Savo trumpoje kalboje Ambasadorius Simutis dar kartą pabrėžė Lietuvos valdžios ir žmonių pasibaisėjimą ir gilų susirūpinimą dėl besitęsiančios prieš Bosniją agresijos. "Agresoriaus pajėgos ir toliau savo veiksmis tyčiojasi iš tarptautinės humanitarinės teisės normų ir priimtų karo papročių", sakė Lietuvos atstovas.

Ambasadorius Simutis informavo Tarybos narius apie Lietuvos Seimo priimtą pranešimą dėl įvykių Sarajeve, kuriame kviečiami Bosnijos, Chorvatijos ir Serbijos parlamentai daryti viską, kad būtų nutrauktos žmonių žudynės. "Lietuvos vyriausybė sveikina Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos reikalavimus agresoriams nutraukti Sarajevo miesto bombardavimą ir atiduoti

—Nemuno žemupys prieš pat Naujuosius metus patvino. Per savaitę apsemė apie 20,000 hektarų pievų ir ariamos žemės. Ties Uostadvariu vandens lygis Nemuno vagoje pakilo pusantro metro aukščiau įprastinės normos. Buvo apsemti Šyšos, Paleičių, Gaizdonų kaimai. Pamažu Nemunas ėmė rimti, bet iš pievų išsiurbti vandenį bus sunku, nes daugelį siurblių išplėšė vario vagys.

tykiai su Lietuvos valdžia yra labai geri, misijos geria primamos, sudaromos sąlygos darbui. Problemos iškyla kiek žemesniame lygyje, iš kur gaunami atsakymai prieštaraujanti susitarimams su "aukščiausiu lygiu" (kaip pavyzdys paminėti Energetikos ministerija, Pramonės ir

(nukelta į 2 psl.)

Jungtinių Tautų pajėgų žinion savo sunkiąją ginkluotę", toliau kalbėjo Simutis. "Tai nėra kraštutinis reikalavimas. Jis kaip tik yra jau seniai žengtinas žingsnis įgyvendinti priimtas Saugumo Tarybos rezoliucijas, įkuriančias vadinamas "saugias zonas", tarp kurių yra ir Sarajevo mtestas".

Baigdamas savo žodį, Lietuvos atstovas pabrėžė šio naujo reikalavimo įgyvendinimo būtinumą. Jo nevykdymas reikštų jog "tarptautinė bendrija pasirodys toleruoti agresiją". "Saugumo Taryba" baigė Ambasadorius Simutis, "vargu ar gali leisti nevykdyti dar vieną jo sprendimą. Tai privestų prie tragiško Jungtinių Tautų ir NATO patikimumo žlugimo".

Lietuvos delegacijos nariai jau trečią kartą nuo konflikto pradžios dalyvauja Saugumo Tarybos viešose svarstybose Bosnijos klausimu.

LR Misija JTO

Rusijos karinis tranzitas

Rusijos karinis tranzitas per Lietuvą, jeigu jis bus įteisintas sutartimi, iš esmės prilygs šios kariuomenės buvimui Lietuvoje, pareiškė opozicijos lyderis Vytautas Landsbergis vasario 14 d. spaudos konferencijoje. Tokiu atveju, pabrėžė jis, būtų sukurtas eksteritorinis koridorius, kuriame Rusija turėtų nemažai teisių ir net tam tikrų garantijų.

Landsbergis pastebėjo, jog Kaliningrado srityje pastaruoju metu padidėjo politinė ir ypač ekonominė krizė. Dėl to didelė kariuomenės koncentracija šiame regione Lietuvai darosi dar pavojingesnė.

Ankstesnę Lietuvos valdžią, sakė opozicijos lyderis, nuolat kėlė klausimą dėl Kaliningrado srities demilitarizavimo. Apie tai Jungtinėse Tautose buvo užsiminęs ir A. Brazauskas. Būtų paradoksalu, jeigu Lietuva dabar prisidėtų prie tolesnio šio krašto militarizavimo. O būtent į tai veda ketinimas pasirašyti karinio tranzito sutartį.

Landsbergio nuomone, geriausi išeitis būtų nukreipti Rusijos karinį tranzitą, aplenkiant Lietuvos teritoriją, kaip dabar daroma su dalmi keleivinio transporto.

Ukrainos prezidentas Leonid Kravčuk ir Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas pasirašo tarpvalstybinę sutartį vasario 8 d. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

“GERO MUŽIKO” DIPLOMATINĖS KELIONĖS LAIMĖJIMAI

Advokato S. Povilo Žumbakio komentarai, transliuoti vasario 6 d. *Chicagoje per “Amerikos Lietuvių Radijo” programą, vadovaujamą Anatolijaus Šluto.*

Prezidentu Bill Clinton viešnagės metu vienas Amerikos žurnalistas paklausė maskviečio, ką jis galvoja apie mūsų daug kalbantį ir žadantį prezidentą?

Rusas atsakė: “Geras muzikas”... Amerikietis žurnalistas tai išvertė, kaip paprasto žmogaus komplimentą populiariam prezidentui...

Sugrįžus namo, paaiškėjo gan greitai, koks geras yra mūsų keliaujantis prezidentas. Visi jo skelbti laimėjimai jau subyrėjo arba byra. Vietoje pasaulio taikos partnerystės mūsų ambicingas, bet pavojingai klaidžiojantis prezidentas, sukėlė maišatį, iš kurios gali būti sunku išsikapstyti.

Amerikai pavojus yra tolimas... bent taip atrodo, bet Lietuvai šiandien — dėka B. Clinton pasimetimo užsienio reikaluose — yra žymiai pavojingiau, negu per trejetą paskutiniųjų metų.

Staiga laisvė, kuria mes iš pradžių visi taip džiaugėmės, o vėliau pradėjome manyti, jog ji bus amžina, dabar tapo ypatingai trapi.

Europos ir Amerikos iniciatyvos praradimas po pergalės šaltajame kare prasidėjo gėdingu elgesiu buvusioje Jugoslavijoje. Po Kroatijos ir Bosnijos nepriklausomybės pripažinimo Vakarai nusisuko nuo serbų komunistų vedamo genocido. Ne tik nusisuko, bet ciniškomis diplomatu pastangomis suparalyžavo Bosnijos žmonių pastangas bandyti gintis, užtesė beprasmes derybas. Įvairiais pratėsimais, delsimais ir diplomatiniais suvažiavimais leido bolševikų mokiniams užimti kraštą, išžudyti daugiau kaip 200.000 žmonių. To pasekoje dabar ten yra daugiau benamių, negu bet kada Europoje po Antrojo Pasaulinio karo.

Toks Vakarų nereagavimas į serbų agresiją privedė Vakarų kraštus prie moralinės krizės. Jie — tai yra modernūs demokratiški europiečiai ir demokratiją skelbiantys amerikiečiai, pasirodė bejėgiai, be principų ir jokių sugebėjimų atstatyti taiką Europoje. Dabar jau tikriausiai per vėlu išgelbėti Bosnijos žmones ir vakariečių reputaciją.

Tą Vakarų neryžtingumą tuoj pat išnaudojo didžiausias serbų rėmėjas Vladimir Žirinovskij. Nuvykęs pas kolegas serbus, pagrasino Vakarų demokratams sakdamas, jog, jeigu bent viena bomba bus užmesta ant Serbijos miestų, prasidės Trečiasis Pasaulinis karas. Pagal jį, serbai yra didžiojo slavų fronto priešakyje. Jis kaltina Katalikų Bažnyčią,

musulmonus ir Vakarų demokratų dėl kišimosi į slavų reikalus. O Vakarai vis tyli. Serbų bolševikai veikia, kaip visiems bolševikams ir pridera: žudo, naikina, prievartauja, kaunina, per kraują valo kraštą nuo nefeikalingų elementų. O V. Žirinovskij mūsų spauda ir akademikai vadina fašistu...

Matydami tą tylą, rusai pradėjo atsigauti po šaltojo karo pralaimėjimo. Bolševikų — fašistų blokas perėmė parlamento atstovų rūmus — Dūmą. Po sekminto Vladimir Žirinovskij pasirodymo rinkimuose Boris Jelcinas iš valdžios postų pašalino visus pagrindinius reformų atstovus, į tas vietas paskirdamas senus aparatčikus. Į Aukščiausiųjį teismą taip pat sugrįžo vyriausybės teisėjas — prokomunistas. Visa tai rodo rusų grįžimą prie centrinės planavimo sistemos — atgal į rojų, iš kurio nemokėjo išsigelbėti, o Vakarai jiems nepadėjo.

Maskvos sugrįžimas į centro planavimą ir kontrolę nėra ribotas reiškinys. Bill Clinton gan aiškiai atidavė Centrinės Europos kraštų likimą rusų interesų sferai. Kai Maskvoje buvo kalbama apie pavojų rusams iš Pabaltijo kraštų, tai yra pavojų rusų “mažumoms”, daug kalbantys mūsų prezidentas pritrūko žodžių. Atrodo, kad pavojus kyla Maskvai iš Vilniaus, Talino ir Rygos, o ne atvirkščiai.

Netrukus, praėjus vos dviem savaitėm po klintonietiškos kelionės ir jo pačio paskelbimo, jog ta kelionė turinti istorinę reikšmę, jog tai didžiulis laimėjimas visam pasauliui, nešantis taiką kiekvienam žemynui... visi pažadai, visi “laimėjimai” subyrėjo.

Ukrainos parlamentas paskel-

bė, kad nepatvirtins skubiai žadėto nusiginklavimo. Jų logika yra aiški ir pateisinama. Pagal juos tokie prezidentų susitarimai ar deklaracijos neturi prasmės, nebent tai patvirtina parlamentas. O parlamentas to nedarys, nebent Amerikos Kongresas ir Rusijos Dūma netvirtintų kitų pažadų toje deklaracijoje. Tai ypač liečia Amerikos garantiją apsaugoti Ukrainos taiką ir Rusijos pažadus laikytis sienų nuostatų. Be tų patvirtinimų ukrainiečiai nesirošia nusileisti dėl amerikiečių finansinės pagalbos pažadų. Jie žino, jog tą pagalbą gautų ne tiesiogiai iš Amerikos, bet “perfiltruotą” per “geradarių” rusų rankas.

Matydami aiškią Amerikos politiką, palankią rusų imperializmui, mūsų kaimynai gudai galutinai prisijungė prie Maskvos. Oficialiai įstojo į rublio zoną, žinodami, jog rublis šiandien yra bevertis ir artėja infliacijos pavojus, panašus į istorinį Weimar Respublikos chaosą.

Tad Lietuva vėl iš visų pusių yra apsupta nedraugiškų kaimynų.

Iš vienos pusės Kaliningradas — gal net didžiausias karinis telkinys Europoje; šalia lenkai, kurių Seime daugiau kaip 82 atstovai kalba apie Vilniaus kraštą, kaip lenkų provinciją, nors šiuo metu dar naudoja autonomijos, ne aneksijos terminus.

Baltarusija vėl yra de facto vienas iš Rusijos imperijos sluoksnių. Jų valdininkai kalba ne tik apie savo sienų praplėtimą Lietuvos link, bet net apie istorinį Vilniaus priklausymą gudams...

Pavojus kyla net iš Latvijos, iš kurios pagal rusų užsienio reikalų ministrą, negalima išvesti kariuomenės, nes rusų gyventojams yra nesaugu — ypač KGB

LIETUVOS AMBASADOS SUSITIKIMAI SU AMERIKOS BANKININKAIS

(atkelta iš 1 psl.)

prekybos ministerija) kartais pasiektus susitarimus bandoma kaitalioti.

PB nuomone, jaučiamas koordinacijos tarp atskirų institucijų nebuvimas. Jų nuomone, tam reikėtų atskiro padalinio, ir pritaria Premjero nuomonei, kad tai galėtų būti Vyriausybės vadovo globoje. Programos didelės ir svarbios, todėl reikalinga stipri, nedidelė institucija, kuri turėtų galią ir kompetenciją centralizuoti santykius su PB. PB vasario 3 d. išsiuntė laišką Premierui su pasiūlymu gegužės mėn. Paryžiuje organizuoti konferenciją, pakviečiant valstybes — donores, finansines institucijas, potencialius investuotojus. Konferencijos tema: Investavimas Lietuvoje (kitomis dienomis atitinkamai Latvijoje, Estijoje).

Programų vykdymą apsunkina prioritetų kaitaliojimas, nuomonių

— “Sargybos” laikraščio duomenimis, Kaune 10.000 gyventojų tenka 45 policininkai, Klaipėdoje ir Palangoje — 60 policininkų, Šiauliuose — 50, Vilniuje — 38. Visos Lietuvos vidurkis — dešimčiai tūkstančių gyventojų — 42 policininkai.

ir karininkų pensininkams. Juos reikia saugoti, negalima palikti betvarkės, tuštumos... O jeigu ir būtų kalbama apie kariuomenės atitraukimą, tai tik su sąlyga, kad būtų paliktos rusų karinės bazės, kad galėtų laisvai važinėti po Latviją... Siekia to paties, ką šiandien brazauskiniškai užtikrina rusams tarp Kaliningrado ir Rusijos.

Mūsų šalis stumta į teritorines jėgas — žinoma, kurtosmas įvairiausių patarimų ir kišimosi iš Vakarų — yra ženklas, kad pas mus veikia įtaka, linkusi pririšti mūsų kraštą prie svetimųjų, kad Lietuva neturėtų net kelio į kitus energijos šaltinius, tik per kaimynų kiemą, per neužtikrintas sienas.

Artėjant Vasario 16-osios šventei, mums reikėtų paklausti savo vadų, kaip jie žada padėti Lietuvai? Ar mes nesame paskendę smulkiuose ginčuose dėl savo įvairių teisių Lietuvoje ir nematome, kad mūsų Tėvynė vėl gali būti įtraukta į kokią nelaisvės sąjungą.

Ar mes vėl skaitysim sveikinimus ir džiūgausime, kai mūsų “lyderiai” Washingtono parašys gražiai skambančius sveikinimo žodžius?

Ar ne laikas būtų paaiškinti “geriems muzikams”, ką reiškia muzikas rusų kalboje? Gal tuomet klintoniečiai supras tai, ką daugelis supranta, jog prezidentas grįžo iš Maskvos, pridaręs daug žalos.

išsiskyrimas tarp aukščiausių valdžios atstovų ir žemesnio lygio vykdytojų. Gal stabdo darbus, sudaro išpūdį, kad tiksliai nėra apsispresta dėl prioritetų. Akivaizdu, jog Lietuvoje reikalingas apjungiantis-koordinuojantis padalinys, kuris turėtų galią ir kompetenciją PB problemas. Įsitikinta, jog labai svarbi gali būti Paryžiaus konferencija. Reikia sustiprinti Lietuvos imidžą, supažindinant ir populiarinant investavimo galimybes į Lietuvą.

Trečiajame tos dienos susitikime su PB Vykdančiosios Direktorės

pavadootoja Helga Jonsdottir Lietuvos Ambasadorius buvo supažindintas su PB Šiaurės ir Baltijos valstybių skyriaus veikla (jie atstovauja PB mūsų interesams). Jonsdottir paminėjo tas pačias problemas, kurios iškilo ir buvo aptartos kituose susitikimuose. Jos manymu iš Baltijos valstybių Lietuvos bendravimas su PB bene lečiausias. Aptarti bendri Lietuvos politikos bei ekonomikos klausimai, susitarta ateityje palaikyti reguliarius ryšius tarp Pasaulio Banko, Tarptautinio Valiutos Fondo ir Lietuvos Ambasadoriaus Washingtone.

VIRGINIA ALEKSANDRAVIČIŪTĖ, lietuviškai kalbanti advokatė, teikia paslaugas IMIGRACIJOS bei ŠEIMOS teisiniuose reikaluose. The American Immigration Lawyers Association narė. Turi leidimą praktikuoti Massachusetts ir Washington, D.C. One Bulfinch Place, Suite 100, Boston, MA 02114. Tel.: (617) 723-2242; FAX: (617) 723-1899.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vietoje - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotvini ai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, švent. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA “AUŠRA”. WINC-FM 90.5, Worcester, MA. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. Tel. 508 753-7232

NEW YORK-NEW JERSEY-Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-9.30 val. ryto WNWK105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bay-side, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 769-3302.

NEW JERSEY, NEW YORK - “Music of Lithuania” programa, vedama anglų kalba iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga, girdima sekmadieniais nuo 12 iki 1 val. popiet. “Lietuvos atsiminimai” programa iš tos pačios stoties, girdima sekmadieniais nuo 1 iki 2 val. popiet. Dr. J. J. Stukas - direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, NJ 07060. Tel. 908 753-5636.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Kasolino
MEMORIALS

66-86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326-1282; 326-3150

- TAI MŪSŲ VIENINTĖLE VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

Pensininkų demonstracija Vilniuje: “Pasauli, gelbėk mus nuo prokomunistinės apgaulės!” Viktoro Kapočiaus nuotrauka

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS

GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300, FAX 718 769 - 3302

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —RELIGIJA ŠEŠTADIENINĖSE MOKYKLOSE
IR VASAROS STOVYKLOSE

Lietuvių Sielovados Taryba, rūpindamasi mūsų jaunimu, surėgė savo metiniame suvažiavime, įvykusiame 1993 m. lapkričio 27 d. Lemont, IL, simpoziumą tema "Religija šeštadieninėse mokyklose ir vasaros stovyklose".

Suvažiavimą pradėjo vysk. Paulius A. Baltakis, OFM. Jis apžvelgė išeivijos lietuvių katalikų parapijų veiklą ir kalbėjo apie

prasidėjusį jų susiporavimą su Lietuvos parapijomis, apie pagalbą Lietuvai ir Lietuvos pagalbą išeivijos parapijoms, apie kun. prof. A. Rubšio baigiamą Šventojo Rašto Senojo Testamento vertimą ir apie Amerikos vyskupų įsteigtą komisiją, kuri rūpinsis jaunimu.

Simpoziume, kurį moderavo dr. Edmundas Saliklis, kalbėjo Birutė Bublėnė, Regina Kučienė, kun. Algirdas Paliokas, SJ, ses. Margarita Bareikaitė ir kun. Antanas Saulaitis, SJ. Diskusijoje dalyvavo daugelis simpoziumo dalyvių.

Kun. A. Paliokas pastebėjo, kad Lietuvoje, vėl leidus dėti mokyklose tikybą, kuo vyresni mokiniai, tuo mažesnis procentas lanko tikybos pamokas, bet lankantieji domisi tikyba, yra imlūs. Amerikoje blogiau, ypač su vyresniaisiais. Niekas jiems neįdomu.

Kai žmogų, ypač jauną, valdo ne tiek protas, kiek jausmai, ir kai jausmai išauga į garbės, turto, seksualinius ir kitus geismus, tai jų valdomas jis neis aukos kelio. Jis mokysis, kad gautų darbą, pinigų ir turėtų malonumų.

Seksualinė revoliucija čia nusiaubė tikėjimą. Ji neišnyko, bet įsišaknijo ir įsistvirtino (pagal

1993.05.24 žurnalą "Time", 74% septyniolikmečių gyvena seksualiniu gyvenimu).

Ką daryti? Priešingai komunikacijos priemonėmis skleidžiamam melui, kad seksas gerai, gvildinti meilės temą mokyklose (jei tai įmanoma), jaunimo stovyklose ir organizacijose, koreguoti jų nuomones ir vesti prie krikščioniškosios doros principų. Mokytojai ir stovyklų vadovai turi aiškiai ir teisingai žinoti moralinės teologijos reikalavimus šioje srityje.

Didžiausią įtaką turi tėvai. Jie, kaip ir mokytojai ir stovyklų vadovai turi susipažinti, kaip vaikams atskleisti šią sritį, kad tos vertybės būtų vaikui šventos ir neliečiamos.

Sesėlė Margarita Bareikaitė taip pat pastebėjo, kad Lietuvoje jaunimas imlesnis religijos tiesoms, negu Amerikoje. Čia jaunimas laukia iš dėstyto "fun", o religija toli gražu negali "fun" tenkintis.

Kai Lietuvoje šalia mokyklos religijos pamokyti gali tik seneliai, močiutės, nes tėvai, užaugę tikėjimo draudimo metu, patys religinio susipratimo neturi, tai Amerikoje tėvai, daugeliu atveju materialistiškai nusiteikę, religijos nerespektuoja ir nemato rei-

kalo, kad ji būtų dėstoma mokyklose. Tai junta ir patys vaikai.

Šiam trūkumui atsverti svarbu, kad jaunimo vasaros stovyklose šalia perteikiamų kultūrinių vertybių (intelektualiųjų, moralinių ir estetinių) būtų ypač skiriama dėmesio religijai, kuri yra kultūros atbaigimas ir viršūnė. Išjungus iš ugdymo religiją, pilnutinis asmenybės ugdymas nebeįmanomas. "Krikščioniškasis auklėjimas apima visą žmogaus gyvenimą, individualinį šeimos ir socialinį, nesiekdamas jo kuriu nors būdu susiaurinti, bet jį išskirti, suderinti ir tūbulinti pagal Kristaus pavyzdį ir jo mokymą" (Pijus XI).

Tinkamai suplanavus, vasaros stovyklos yra vertingos savo turiniu, o dainos, giesmės, liturgija, vaidinimai ir įvairūs užsiėmimai padaro stovyklos dienas įdomias.

Regina Kučienė, JAV LB Švietimo tarybos pirmininkė, supažindino su šio meto tikybos dėstyto liuanistinėse šeštadieninėse mokyklose.

Perredaguota tikybos dėstyto programa, kurią 1977 m. buvo parengęs kun. A. Saulaitis. Kun. J. Vaišniui, SJ, ją peržiūrėjęs ir vysk. P. A. Baltakiui patvirtinus, išsiuntinėta visoms lit. mokykloms.

Susilaukta naujų tikybos vadovėlių. Mokyt. A. Milmantienė, dėstanti tikybą Detroito lit. mokykloje, parengė šešis religinio auklėjimo vadovėlius, išversdama (nukelta į 4 psl.)

Nepriklausoma išeivijos politika

Kol Lietuva buvo okupuota, patriotinės išeivijos misija buvo aiški: padėti Lietuvos žmonėms nusikratyti sovietų okupaciją ir atkurti nepriklausomą Lietuvos valstybę. Ankstesnė emigracija kovoje dėl Lietuvos laisvės parodė daug idealizmo ir pasiaukojimo, bet kai ji tą kovą įsijungė pokario tremtiniai, kovos rezultatai pastebimai gerėjo. Progresą atnešė du į visuomeninį gyvenimą naujai įvesti principai: demokratija organizacinėse struktūrose ir privačios iniciatyvos pasireiškimai. Šalia organizacijų vadovybių, privatūs asmenys išmoko laisvės ir telefonais kontaktuoti vyriausybės ir Kongreso narius, rašyti laiškus amerikiečių laikraščiams, dalyvauti krašto politinėse partijose, organizuoti demonstracijas, be centrų palaiminimo siųsti delegacijas į Washingtoną.

Demokratinė dviasia siūbtelėjo su Lietuvių Bendruomenės susiorganizavimu. Privačios iniciatyvos nauda pasitvirtino Lietuvių Religinės Šalpos ir Rezoliucijų komiteto darbuose. Vėliau jau čia išsimokslinusių lietuvių atsirado akademinuose ir politiniuose sluoksniuose, pasirodė pačių lietuvių ir įgytų nelietuvių draugų parašyti anglų kalba moksliniai veikalai ir straipsniai didžiojoje Amerikos spaudoje. Kova dėl Lietuvos laisvės Amerikoje ir visoje išeivijoje stiprėjo.

Visa tai kėlė nerimą okupantams. Nors komunistiniai rašai vos okupuotos Lietuvos ir Maskvos spaudoje laisvinimo veiklos reikšmę stengėsi sumažinti, bet slaptieji KGB dokumentai, kaip saugumo generolo majoro G. K. (Henriko) Vaigausko vadovėlis

KGB agentams "Lietuvių nacionalistų kenkėjiška veikla ir kova su ja" kalba ką kita.

Išeivijos rezistencinės veiklos ardomąjį darbą KGB planavo ir vykdė su didėjančia įnirtimi. Vien regis 1983 m. į Vakarus iš Lietuvos buvo pasiųsta virš 200 sovietų agentų. Ir reikia pripažinti, kad KGB pasiekė tam tikrų laimėjimų.

Lietuvai atkūrus nepriklausomybę, patriotinės išeivijos pagrindinis dėmesys nukrypo į humanitarines pagalbas Lietuvai tiekiamą. Bet toliau numatančios sąlygos suprato gyvybinį reikalą gaivinti tautoje demokratinę ir humanistinę krikščionišką dvasią per Bažnyčią, ypač jaunimo organizacijas, švietimo institucijas, savivaldybes. Jei tautoje nebusiformuots teisingumo, pareiškimo, krikščioniškos meilės ir tikrojo patriotizmo tradicijos, humanitarinės pagalbos nešėjams pritrūks kvapo.

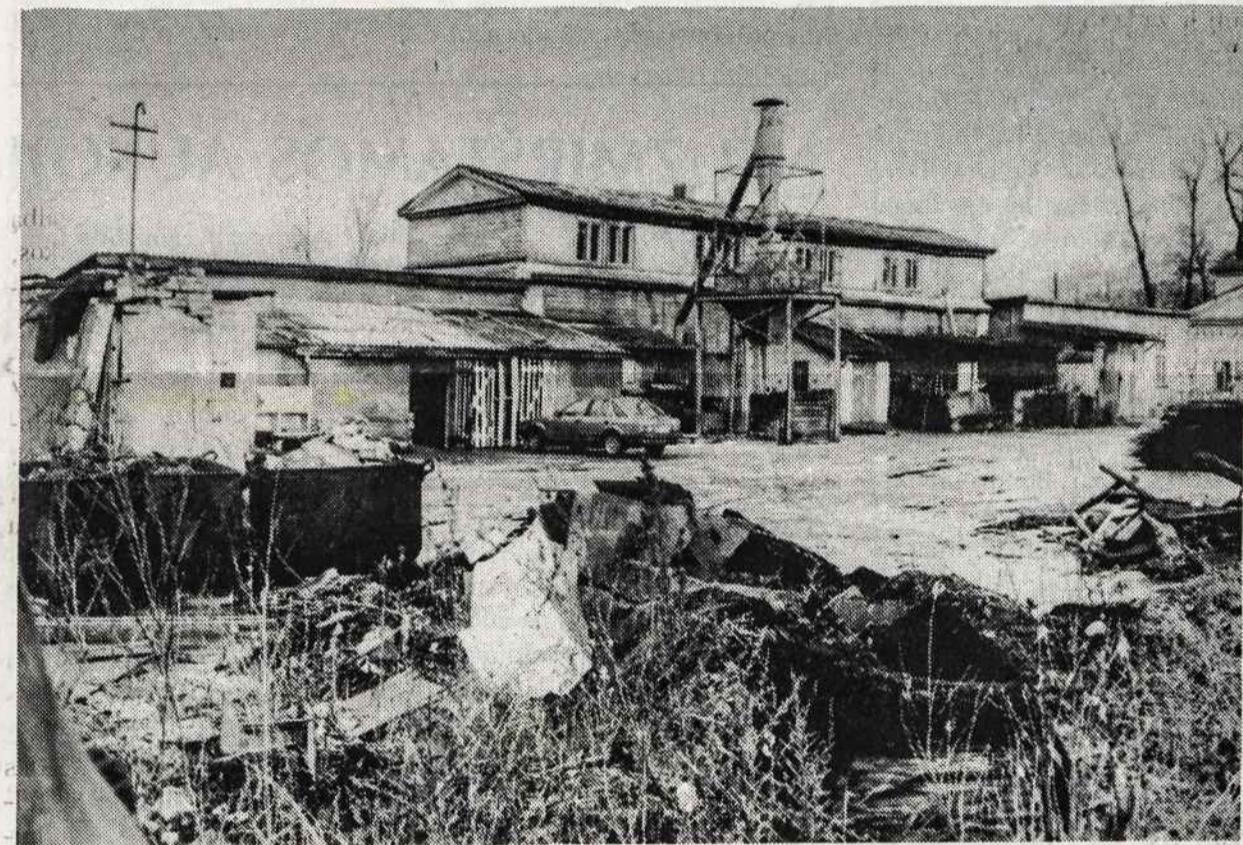
Šalia labdaros ir demokratinės dvasios žadinimo, neturėtų būti pamiršta išeivijos pagalba Lietuvai, įtvirtinant nepriklausomybę pasaulinės politikos arėnoje. Pagrindinis pavojus ateina iš Rusijos. Latvijos užs. reik. ministras Georgs Andrejevs, neseniai atsilankęs Washingtone, mūsų valstybės sekretorių įtikinėjo, kad "Rusijos užsienio politika darosi vis pavojingesnė Baltijos valstybėms ir kad ji nesikeis į geresnę pusę". Tam teigimui įrodyti yra daug argumentų: Rusijos nenoras išvesti kariuomenės iš Estijos ir Latvijos, kaltinimai "rusiakalbių" persekiojimu, pasisavinimas Karaliaučiaus krašto ir milžiniškų karo jėgų čia telkimas, reiklavimas laisvo tranzito zonos

per Lietuvos teritoriją, Baltijos valstybių laikymas buvusiomis "sovietų respublikomis" ir t.t.

Amerikos baltų išeivija turėtų prisiminti ilgalaikę misiją — Kongresą, vyriausybę ir viešąją opiniją informuoti, kad Rusija Karaliaučiaus kraštą neteisėtai aneksavo ir kad iš čia turi išsikraustyti. Gal Lietuvos vyriausybei tokį reikalavimą šiuo metu kelti net pavojinga, bet išeivija tuo klausimu turi teisę vesti nepriklausomą politiką. Jei delegacijomis į Washingtoną, rezoliucijomis Kongrese, memorandumais, pasisakymais spaudoje, demonstracijomis ir kitais praeityje išbandytais būdais išeiviai atkakliai prabilų, kaip anksčiau Rezoliucijų komitetas ir Baltų Laisvės Lyga, tikėtina, kad klausimas pajudėtų iš mirties taško. Reikėtų neatsisakyti minties tuo klausimu vesti neoficialius pasikalbėjimus su Vokietija ir Lenkija.

Nepakankamai paremiami brolius latvis ir estus jų pastangose atsikratyti Rusijos okupacinių pajėgų. Ginamės nuo kaltinimų, kad Baltijos valstybėse persekiojami "rusakalbiai" — sveltinkūniai. Gražų pavyzdį parodė latvis gydytojas "The New York Times" sausio 30 d. numeryje finansavęs viešą kreipimąsi į "rusų kolonistus Latvijoje". Taip pat neleistina, Lino Kojelio žodžiais, įsivirtinti kaip "conventional wisdom" rusų politikų teigimui, kad Baltijos valstybės buvusios "sovietinės respublikos". Jos buvo okupuotos ir todėl turi teisę į reparačijas. Jei "sovietinės", tokių teisių neturėtų.

Šios akcijos dirigento lazdele turėtų imtis tie, kurie pasišovę kalbėti išeivijos vardu. Jei to nedarytų, vėl pasireiškė turėtų privati iniciatyva.

Vilnius, Tuskulėnų dvaras. Čia KGB pokario metais užkasdavo sušaudytas aukas. Viktoro Kapočiaus nuotrauka.

Dienos už poliarinio rato

Pirmukas

2

Algirdas Čarneckis

Pirmasis Miška Viborovas, mechanikas-elektrikas, gyresis kad yra diplomuotas specialistas, antrasis, Arkaška Dementjevas, degalų pilstytojas, bediplomis specialistas, praganęs "popieruką", matyt, per piktnaudžiavimą "užpylimais".

Kiekvieną rytą apie 8 val. šiame niūriame pastate vykdavo labai neįprastas ritualas — paleisdavo "Balinderį". Bykove nuo vaiko iki suvaikėjusio, visi gerai žinojo jog "Balinderis" — tai didžiulė mašina, pupsenanti apie 12 valandų per parą. Visi matė, kaip iš jo apvalaus kamieno, juodi dūmai su naftos skrepiais lėkdavo į padanges, o nutūpusios "linksmosios kregždutės" ant padžiūntų švariai išskalbtų baltinių priversdavo mūsų šeiminiškas tremtines prakosti per dantis "Ach tu, senas prartydęs "Balinderi!"

Pastatytas kampe didžiulis fakelas apšviestavo šią operaciją. Ant dviejų storų rąstų vertikaliai

pritvirtinta žmogaus ūgio ir alaus stalinėlės apimties stovėjo juoda ketaus kolona. Ant jos viršūnės — lietlėmpės raudonai įkaitinta kopūsto formos ketaus galva, turinti uždegti iš vidaus įpurškiamą naftą ir suteikti gyvybės didžiuliam pusantr metro skersmens smagračiui. Kai susirinkdavo FZU specialistai, Arkaška, paėmęs storą tepaluotą virvę, ties jos viduriu apvyniodavo metalinį pirštą, pritvirtintą prie smagračio šono. Keturi "specai" įsikibdavo į vieną virvės galą ir keturi į antrąjį — vieni prieš kitus. Pradinėje padėtyje smagračio pirštas būdavo apatiniam "mirties" taške. "Šantrapa, pojechali!"; (žulikai, važiuojame!) — sušukdavo. Miša, rankine pompa pumpuodamas naftą į įkaitintą kopūsto galvą, o po to valdinę užbliaudavo: Ras-ka-čia-jem! (Išsiūbuokime).

Didžiulis smagratis lėtai ir sunkiai įsisiūbuodavo pirmyn-atgal-pirmyn-atgal. Tuo tarpu Arkaška,

užlipęs ant senos medinės dėžės, laikydavo užiančią lietlėmpės ugnį, nukreiptą į raudoną kopūstą. Smagratis vis linkmiau įsisiūbuodavo pirmyn-atgal. Ras-dva-ieščioras (vienas - du dar kartą), kol pagaliau, staigiai sproguosi didžiuliam cilindre, nafta pradėdavo sukkti smagračių su vis didėjančiu greičiu ir dundesiu. Visi "specialistai" kūlvirsčiais kiek kijos kabino duris šutinio laukan, kuo toliau nuo įsitusio pragariško "Balinderio". Šis gigantas, drebindamas visą Bykovą, tarsi dviem didžiuliais botagais plakė tepaluota virvę vis greičiau ir stipriau juodojo pastato grindis, sienas ir lubas. Išdeginęs Mišos pripompuotą kurą, "Balinderis" po kiek laiko apirmdavo ir sustodavo. Staigiai iššokęs laukan, Arkaška vėl visus "specus" sukviesdavo vidun, šaukdamas: "Velnius, ne jį tą pusę užsivedė"! Reikėdavo kartoti ritualą iš naujo, kol ta paiba teikdavosi paklusti laikrodžio rodyklėlių krypciai! Po to, užmovus platų diržą ant smagračio ir generatoriaus, "Balinderis" lengvai užsivesdavo ir elektros stotis pradėdavo savo tariamai normalų darbą.

Už keliolikos žingsnių nuo stoties mechaninėse dirbtuvėse, šešetas fezežuonių "remontuodavo" tarybinę techniką. Iš tiesų tai tie patys personažai, kurie tik ką tampė "Balinderiu" uodegą.

Jų leksikone buvo toks posakis: "Eime, timplėlesime tam japonui už geros vietos kol jo kaktoje užsidegs elektros lemputė!" ("Balinderis" buvo japoniškas variklis).

Vienas iš jų, Inokentijus, viršininkavo. Be nuolatinio meniškio spjaudymo plona srovele pro dantis su garseliu "cik" ir kvailių komandų, jis nieko neveikė. Kitas — Griša, "vidaus degimo" "specas", sėdėdavo prie pečiaus ir rūkydavo machorką, susuktą į pusvalandinio ilgio laikraštinių cigarečių. Jo funkcija buvo labai svarbi, palaikyti maždaug žmonišką atseit pakentią temperatūrą cecho darbuotojams. Trečiasis, Paška, figūravo kaip instrumentų specialistas ir derintojas (neladzik). Ką toje landynėje jis galėjo derinti, sunku įsivaizduoti! Jo valda — atitverta trim lentomis šuns būdelė — turėjo dvi lentynėles, ant kurių gulėjo du plaktukai, keturi atbukę kirstukai, pagarsėję kaip "rusiški" raketai, trys grąžtai, iš kurių tik pločiausias lįsdavo į patroną, bet ir tas buvo per trumpas naudojimui ir dvi plokščios dildės, kurių paviršiai mažai kuo skyrėsi nuo paprastos gerai surūdijusios geležies.

Ketvirtasis, Aljoša, buvo visų dievas. Jam patikėjo tekinimo stakles. Plačiu diržu šią archainę iškaseną turėjo sukkti elektros variklis. Pradžioje nebuvo varik-

lio, bet buvo diržas. Vėliau po "rokiuotės atsirado variklis, bet dejas, diržas buvo pavogtas, parduotas ir pragartas! Pagaliau šią publiką apvainikavo dar du "aukštos" klasės mechanikai Vania ir Stiopa. Jie išradimą priitaikė prie staklių patrono kreivą rankeną sukdamo ją pasikeisdami ir nuolat komanduojami Aljošos "bystrej, (greičiau), Vania! bystrej, Stiopa!" Šauksmus jie atmušdavo riebiausiais ir "aukščiausios kultūros" keiksmiais.

Taigi tokių "daktarų" brigada gydė chroniškai sergančius Bykovo "fabriko" mechanizmus ir laivų variklius, gaudama keturis kartus didesnes algas už sunkiai dirbančius lietuvius.

Be abejonės, laikas dirbo ne jų naudai. Ilgomis ir tamsiomis poliarinėmis naktimis žuvies fabrikui buvo reikalingas bent minimalus apšvietimas. Tas minimalumas priartėdavo prie nulio, kai staigiai nei iš šio, nei iš to 220 voltų lemputės "persimaitindavo" 400 voltų įtampa, paduota iš mums jau žinomos elektros "centralės".

Ji sušalusius šūkslynus vaikai daužė pajuodavusias lemputes, o kandidatės labai sunkiai įsigyjamos. Vieninteliai tiekėjai buvo tie patys "supermenai" iš FZU. Jiems tyliai sušnabzdėjus į ausį "nado lampočka" (reikia lemputės), būdavo staigiai suprastas, ir jų klausimas "kiek ir ką duosi"

tave priversdavo atsisakyti trijų "aukso vertės" machorkės pakeilių. Šie šaltakraujiški virtuozai kontoros klubo ir parduotuvės dar šiltas, nespėjusias perdegti lemputes mikliai "permesdavo" iš valdiško į "privatų" tremtinių sektorių.

Rytas, būdavo, įsilinkęs fabriko direktorius Avakimovas į savo tamsų kabinetą trenkdavo kumščiu į stalą: "Po velnių, pas "tuos" šviesos languose dega, o čia kontoroje kaip negro uodegoje!"

Kiek apimęs ir plunksna krapštydamas spingsulės knatą, susimąstydavo: "Kodėl pažangiausias visuomenės avangardas — komunistinis jaunimas, pakauštytas marksistinėm lenininėm teorijom, atsidavęs visa širdimi proletarinio internacionalizmo idealams, nesugeba atsilaikyti pagundai prieš vieną vienintelę jų kabineto lemputę?"

Laikui bėgant, administracijos sluoksniuose pradėjo vis labiau ryškėti nepasitenkinimas ir susirūpinimas šiuo kontingentu. Ir ši svarbi floto ir elektros tiekimo šaka strateginiu atžvilgiu smarkiai sušlubavo. Reikėjo naujų, šviežių ir sąžiningų kadru. Tadas Aravičius pirmasis iš lietuvių pralaužė šios srities tabu. Jis buvo labai šaunus, protingas jaunuolis, vėliau tragiškai žuvo flote. (Bus daugiau)

Bronius Aušrotas

ŽVALGYBOS KARININKĄ BRONIŲ AUŠROTĄ PRISIMENANT

Juno Beach, FL, gyveno Lietuvos kariuomenės kapitonas Bronius Aušrotas, kuris mirė 1993 m. lapkričio 26 d. Jo paties pageidavimu, jis pasitraukė tyliai, be atsisveikinimo kalbų, be vainikų. Jo pelenai padėti mauzoliejuje, kuriuo pasirūpino Jonas Jakubauskas. Velionis buvo 83 metų amžiaus, norėjo aplankyti laisvą Lietuvą, bet nebeteiko. Anksčiau keliauti nenorėjo, nes jis buvo žvalgybos karininkas. Galėjo dar vienam, kitam užkliūti.

Bronius buvo veiklos žmogus, visuomenininkas, dalyvavęs aktyviai Lietuvos Bendruomenės veikloje. Nesibijojų jokio darbo, kad tik lietuviai būtų stipriau suburti, vieningesni. Velionis buvo platus masto žurnalistas. Daug versdavo iš amerikietiškos spaudos. Ką tik rasdavo įdomesnio, tuoj aprūpindavo "Draugą", "Dirvą" ir kt.

Jis buvo Lietuvos kariuomenės žvalgybos karininkas. Jis yra bene vienintelis, kuris apie savo darbą parašė net dvi atsiminimų knygas. Pirmoji yra "Sunkių sprendimų metai", išleista 1985 m. Amerikoje, antra laida išėjo Lietuvoje dideliu tiražu. Antra knyga "Laisvės niekas nežadėjo" yra surinkta ir išspausdinta Lietuvoje 1992 m.

Autorius rengėsi rašyti trečią knygą, kaip jis tarnavo amerikiečių žvalgyboje.

Knygos apie žvalgybą yra įdomios, mielai skaitomos. Pilna visokiųjų nuotykių, situacijų kaip visos kariuomenės renka žinias apie kitų kraštų kariuomenes, ypač karo metu.

Kai autorius rengėsi rašyti pirmąją knygą, Lietuvos vyriausybės artimi ir įtakingi žmonės jį įtikinėjo, kad to nereikia. Kam išskirti faktus, kurie visuomenei nežinomi. Atrodė, kad Lietuvoje yra viskas tvarkoje, tačiau sovietai planingai veikė ir rengėsi okupuoti visus tris Pabaltijo kraštus. Vyriausybė apie tai žinojo, bet žmonių neįspėjo. Į Vakarų galėjo pasitraukti daugiau svarbių žmonių, kurie vėliau nukentėjo ir buvo išvežti į Sibirą.

-o-

Autorius rašo lengvu stiliumi, sakiniai neilgi, lengvai suprantami. Situacijos įdomios. Niekas to nebūtų parašęs, nes tokio žvalgybos gyvenimo nepažino. Velionis tuo praturtino mūsų karinę literatūrą.

-o-

Br. Aušrotas gimė 1909 m. Vilkaviškyje. Pirmojo pasaulinio karo metu su tėvais buvo eva-

zuoti pašto įstaigą Vilkaviškyje. Ten Bronius pradėjo lankyti pradžios mokyklą. Po metų tėvai persikėlė gyventi į Kybartus, kur tėvas buvo paskirtas pašto viršininku. Kybartuose 1928 m. baigė Žiburio komercinę gimnaziją ir išvyko į karo mokyklą Panemunėje.

Iš kariuomenės jis buvo pasitraukęs 1933 m. leitenanto laipsniu. Kariuomenėje jis buvo Voldemaro gerbėjas ir dėl to turėjo pasitraukti iš tarnybos. Į kariuomenę grįžo 1937 m. Grįžo į žvalgybos skyrių.

Kai sovietai okupavo Lietuvą, Aušrotas pasitraukė į Vokietiją. Kaip specialistą seklį jį pasamdė vokiečių kariuomenė sekti sovietų kariuomenės judėjimą Lietuvoje. Prsidėjus sovietų vokiečių karui, jis buvo vertėjas, paskui vėl dirbo žvalgyboje. Prieš karo pabaigą buvo žurnalistas, leido lietuviams kariams laikraštį. Po karo pabėgėlių stovykloje B. Aušrotas taip pat leido laikraštį. Atvykęs į Ameriką, jis su kapitonu Simu Urbonu atgaivino "Kario" žurnalą, kuris čia ėjo ilgus metus. Dabar perkeltas į Lietuvą.

Bronius Aušrotas gyveno ir dirbo kaip drausmingas karys, darbu įprasmingas save, lietuviškas organizacijas.

Liko žmona našlė Veronika ir sūnus Rimas, gimęs Klaipėdoje, dabar gyvenęs prie Bostono.

Br. Aušrotas tikėjo Lietuvos prisikėlimu ir jos stiprybę aukojęs visą gyvenimą. (p.j.)

NEUŽMIRŠTAMOS AUKOJIMO APEIGOS

(atkelta iš 1 psl.)

ruotė šiandien būtų tokia: pasaulio naujo pasidalijimo vyriausiasis koordinatorių yra JAV; Vakarų Europa sparčiai vienijasi, stengdamasi santykius su JAV padaryti lygiaverčius; Amerikai tai kelia nerimą ir ji daro viską, ką gali, kad greičiau atsigautų Rusija, Amerikos atrama Rytuose. Pagal Amerikos — Rusijos planą pasidalintame pasaulyje Vakarų Europa liktų koordinatorių šešelyje, Lietuva — Rusijos įtakos zonoje. LDDP Lietuvoje eity pasaulinės politikos koordinatorių — pirmiausia rusų — vietininkės pareigas. Praktiškai LDDP taip pat, kaip anksčiau LKP, vykdytų Lietuvoje okupacinį režimą.

Ar šito neįžvelgė gausūs rinkimų stebėtojai iš Vakarų? O kuo čia dėti stebėtojai? Tai, kad rinkimus laimi partija, atstovaujanti stipriosioms valstybėms, pasaulio naujo pasidalijimo koordinatorių, — jau savaime yra "šiurkščiausia demokratija", kurią skelbia "seniausias demokratijos tradicijas" turinčios valstybės.

Pasaulį iš naujo — deja, kaip visada — dalijasi jėga ir pinigai. Ir "tikrą tikriausia demokratija" pripažįstama tik ta "liaudies valia", kuri paremta jėga ir padengta pinigais. Rinkimus laimi partija, kuri anksčiau vykdė ir pašaukta ateity vykdyti okupacinį režimą, — tai demokratiška. Vergai įprato vergauti, ir jie pareiškė savo valią.

Į Seimą išrenkamas JAV pilietis, jis tampa Lietuvos užsienio politikos koordinatoriumi Seime — tai ir demokratiška ir konstituciška. Mūsų Konstitucija yra "tam tikra", atvira "didžiosioms demokratijoms", kurios dalijasi pasaulį. Mūsų Konstitucija leidžia piliečiams priešintis "bet kam, kas prievarta kėsina", tačiau nesuteikia teisės reikalauti nebūtų parašęs, nes tokio žvalgybos gyvenimo nepažino. Velionis tuo praturtino mūsų karinę literatūrą.

mas laikytinas... konstituciniu, tai yra neprieštaraujančiu Konstitucijai.

Mes čia sakome: mūsų Konstitucija yra "tam tikra". Žmonės pasako ir tiesiau: okupacinė konstitucija. Ir — pasaulyje dabar įsigali okupacinė demokratija. Nuo paprastos okupacijos ji skiriasi tuo, kad svetimų valstybių jėga ir pinigai įsiviešpatuoja de jure "nepriklausomose valstybėse" ne prievarta, o "piliečių laisva valia, išreikšta per rinkimus". Okupacinės demokratijos keliu įtvirtintas režimas vadintinas demokratine okupacija. Šis režimas — naujas "pasaulį valdančio proto" atradimas. Jei norime bent kiek suprasti, kaip šis režimas vykdomas, akyrai įsižiūrėkime į tai, kas dėjosi Lietuvoje 1993 metais.

Kalba faktai, įvykiai šnabzdą testamentus — stenkimės juos suprasti kiekvienas savo galva.

TIESA YRA DIEVO PLANAS

1993 vasario 25, ketvirtadienis.

Vilnius. Arkikatedra, Šv. Kazimiero koplyčia, 12:30 val. Naujo Lietuvos Respublikos prezidento inauguracija. A. Brazauskas žegnojasi. Monsinjonas K. Vasilauskas šventina prezidento vėliavą. Lietuvoje nėra nė vieno vyskupo. Arkikatedrą nuodėmė, vyskupai — Romoj. "Marija, Marija". Prezidentas jaudinasi. Ceremoniją transliuoja TV. Seni tėvai spoko į ekraną pašurpe. "Į nuodėmę įpuolė ir okupantai, ir okupuotieji, visi, kurių sielos klajoja". Taip seni tėvai šnekasi. Jie regi ne šventovės ruimą, o sunkiu pragaro dangčių uždegtą kloaką, kurioje burbuliuoja, kunkuliuoja, rūgsta sielų išnaros. Mums tai — "taip reikia, tokia ceremonija". TV ceremoniją komentuoja istorikas A. Eidintas. Praeis devyni mėnesiai, ir A. Eidintas Washingtono pakeis A. Brazauską konkurentą prezidento rinkimuose S. Lozoraitį — taps LR nepaprastuoju ir įgaliojauju ambasadoriumi JAV.

1993 vasario 27, šeštadienis. Maskva. Rusijos prezidentas

1993 vasario 27, šeštadienis. Maskva. Rusijos prezidentas

1993 vasario 27, šeštadienis. Maskva. Rusijos prezidentas

RELIGIJA ŠEŠTADIENINĖSE MOKYKLOSE IR VASAROS STOVYKLOSE

(atkelta iš 3 psl.)

ma juos iš anglų kalbos ir pritaikydama mūsų mokykloms. Keturis iš jų ("Pakviesti į jo puotą", "Kad vėl būtų gera", "Džiugu, džiugu" ir "Jėzus su mumis") atspausdino Putnamo seselės, o du dar rankraštyje. Reikia juos peržiūrėti ir išleisti, taip pat ir minėtus keturis, kurių laidos išsibaigė.

Vėliau buvo išleista serija mažų knygelių: "Šv. Raštas", "Dešimt Dievo įsakymų" ir kitų. Jos puikiai išleistos, bet tekstas pritaikytas suaugusiems.

1990 susilaukėme patrauklių, spalvingų "Tikiu" vadovėlių, pritaikytų pirmiesiems penkiems skyriams. Geras medžiagos perteikimo būdas. Pvz., ketvirtą skyriaus vadovėlyje kalbant apie valstybės įstatymus, pradedama nuo žaidimo taisyklių, kurių reikia laikytis, nes kitaip žaidimas suirtų, einama prie eismo, po to prie mokyklos taisyklių, prieinama prie valstybės įstatymų, kurių būtina laikytis, nes kitaip negalėtume gyventi, ir pagaliau prieinama prie Dievo įsakymų.

Bet lit. mokyklų mokytojos pareiškė, kad šie vadovėliai per sunkūs ir jos nežino, kaip pagal juos dėstyti. Todėl reikėjo vadovėlius pergrupuoti ir pritaikyti prie naujų programų. Tai atli-

ko mokyt. A. Milmantienė, kuri ir pačias programas buvo perredagavusi.

1991 m. pasirodė nauji "Tikiu" vadovėliai mokytojams, katechetams Pratarinėje sakoma, kad mokytojų pedagoginis pasirengimas padės įveikti didžiąją dalį išylančių sunkumų. Tai tiks tikybos mokytojams Lietuvoje, bet ne išveivijos lit. mokykloms, kurių mokytojos dažniausiai motinos, kurios rūpinasi lietuviybės išlaikymu savo atžalose, bet pedagoginio pasiruošimo neturi. Todėl reikia, kad Lietuvių sielovada padėtų ruošti tikybos mokytojas.

Iš 25 lit. mokyklų JAV, tikyba dabar dėstoma keturiose. Jei šeimos būtų daugiau dėmesio skiriama religiniam auklėjimui ir jei pakankamai turėtume paruoštų tikybos mokytojų, padėtis pagerėtų.

Negauname, kas kalbėtų religinio ugdymo klausimais Švietimo tarybos kasmet rengiamose Darbo konferencijose ir Mokytojų studijų savaitėse. Praėjusią vasarą Mokytojų studijų savaitėje apie tikybos dėstymą kalbėjo mokyt. A. Milmantienė. Jos pašnekesį užreikdavome, perrašėme ir išsiuntinėjome mokykloms. Būtų gera, jei Lietuvių Sielovados Taryba paruoštų mokykloms vaizduojamųjų, kurios palengvintų tikybos mokytojų darbą.

Kun. A. Saulaitis savo pranešime vedamąją mintimi pasirinko religinį išgyvenimą, nes per išgyvenimą einama į tikėjimą, o ne atvirkiščiai.

Išskirtines sąlygas Dievui atsiliepti sudarė gamtos aplinka, ypač stovyklose, ir kun. A. Saulaitis išdalyo paruoštus tekstus ir supažindino su katalikų sielovados gamtoje pagrindais, siekiais, uždaviniais ir dėsniais, parengtais National Foundation of Catholic Youth Ministry, Outdoor

(Bus daugiau)

DAIL. V. KAŠUBA ANTRĄ KARTĄ LAIMĖJO PREMIJĄ UŽ SKULPTŪRĄ

Lietuvoje 1993 metų tautinė premija už skulptūrą paskirta New Yorke gyvenančiam skulptoriui Vytautui Kašubai. Čia spausdiname ištrauką iš jo kalbos, kurią premijų įteikime perskaitė Beatrice Vasaris, atstovavusi V. Kašubą.

Toje kalboje taip sakoma: "Dėkoju Jums už man skirtą

1993 kovo 1-2 pirmadienis-antradienis.

1993 kovo 3, trečiadienis.

1993 kovo 28, sekmadienis. Maskva. RFLD IX neeilinis suvažiavimas. Slapto deputatų balsavimo rezultatai pritrūksta 62 balsų, kad būtų nušalintas prezidentas B. Jelcinas ir 178 balsų, kad būtų atšauktas RF AT pirmininkas R. Chasbulatovas. Jų dviejų priešstova truks iki kruvino rudens.

Tuo pat metu Maskvoje vyksta KPSS suvažiavimas. Partija pakeičia pavadinimą (kaip LKP 1990 metų gruody), dabar ji — Sovietų Sąjungos Komunistų Partijų Sąjunga. SSKPS. Sąjungos pirmininku išrinktas O. Šeninas, vienas iš lenkų autonomijos kūrėjų Lietuvoje 1990-1991 metais.

1993 kovo 29, pirmadienis.

Briuselis. NATO ir Rytų Europos valstybių gynybos ministrų susitikimas. Kalbedamas sesijoje, Rusijos gynybos ministras P. Gračovas pareiškia: "Rusija pristabdo kariuomenės išvedimą iš Baltijos šalių".

(Bus daugiau)

Ministry Committee. Žaidimai, vaidyba, šventės, malda, laužai, vakariniai pokalbiai sudaro geras sąlygas tikinčiųjų bendruomenę išgyventi.

Galutinis krikščionybės tikslas — tarnauti kitiems. Mes veikiame paskirus asmenis, ne grupes, veikiame vieni kitus, bendraamžiai bendraamžius. Todėl skirtinas dėmesys paskiram asmeniui.

Pagrindinis religinio ugdymo veiksnys, kaip ir ugdymo apskritai, yra šeima, tėvai. Tai kalbėjusieji pabrėžė. R. Kučienė kalbėjo apie kitą ugdymo veiksnį — mokyklą, lit. šeštadienines mokyklas. Kiti kalbėjusieji kėlė taip pat didelį vasaros stovyklų vaidmenį, o Birutė Bublėnė savo pranešimu jį išryškino.

Vasaros stovyklų tikslas, kalbėjo ji, yra auklėti jaunimą katalikiškoj ir lietuviškoj dvasioj, žadinant Dievo, tėvynės ir artimo meilę.

Vaikai geriausiai įsisavina, kuo jie diena iš dienos gyvena. Stovyklose per dvi savaites, kuriama kasdienybė krikščioniškoje dvasioje. Per mišias, maldas, giesmes, pašnekesius, bendraamžių bendravimą, krikščioniškoji teorija virsta krikščioniška praktika. Išgyvenama krikščionybė, Dievo artumas gamtoje. Įvyksta tai, ką kard. V. Sladkevičius yra pasakęs, kad katalikų tikėjimas yra ne tik išmoktas katekizmas, bet yra gyvenimas tikėjimu.

Dažnu atveju vaikai pradeda praktikuoti katalikybę tik stovyklose, pirmą kartą pradėdami dieną malda, padėka Dievui už naują dieną, malda prieš ir po valgio. Vaikai entuziastingai pasineria į krikščioniškojo gyvenimo praktiką ir nori grįžti į stovyklą, kur rado džiaugsmą nuoširdioj maldoj, pokalbiuose religinėm temom.

J. Kavaliūnas
(Bus daugiau)

VASARIO 16-OJI JUNGTINĖSE TAUTOSE

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktis ir šiemet buvo paminėta Jungtinėse Tautose specialiu priėmimu diplomatomams ir kviesiems svečiams. Šis priėmimas, kaip kasmet per praėjusius tris metus nuo Lietuvos priėmimo į Jungtines Tautas, įvyko vasario 16 dienos vakare JT diplomatų restorano patalpose. Tai puiki salė, JT sekretoriato rūmų ketvirtame aukšte, su nuostabią naktinio New Yorko miesto panorama, žiūrint per East River vandenį.

Šį priėmimą ir šiemet surengė Lietuvos ambasadorius Jungtinėse Tautose Anicetas Simutis su ponia. Nežiūrint sniego kalnų

ir žvabuko oro, kviesiems svečiai rinkosi į šią Lietuvos šventę punktualiai. Susirinko jų gerokai per 200.

Atvykstančius svečius prie registracijos stalo priėmė tautiniais drabužiais pasipuošusios M. Klivečienė ir V. Remežienė.

Į šį priėmimą atvyko ir JT Generalinės asamblėjos pirmininkas Samuel Insanally, buvęs Gajanos ambasadorius. Dalyvavo ir Šv. Sosto atstovas arkivyskupas Renato Raffaele Martino. Diplomatomų buvo daugiau nei iš 70 valstybių. Buvo atstovai iš visų Lietuvos kaimyninių kraštų. Jiems atstovavo diplomatai iš Baltijos ir Šiaurės valstybių bei Višegrado kraštų, kaip Lenkija, Čekija, Vengrija ir Slovakija. Taip pat ir Gudija bei Ukraina. Rusijos Federacijai atstovavo jos ministras Sergei Ordžonikidze, su kuriuo Baltijos delegacijoms ne kartą teko vesti kietas derybas dėl Rusijos kariuomenės atitraukimo rezoliucijos.

Atsilankiusių diplomatų tarpe matėsi ir eilė ambasadorių iš tolimesnių Europos ir kitų kontinentų kraštų. Jų buvo iš Tarkijos, Izraelio, tolimesnios Naujosios Zelandijos, Korėjos, Mongolijos ir iš daugelio kitų Azijos, Afrikos bei Lotynų Amerikos valstybių. Priėmimo taip pat dalyvavo ir Jungtinių Tautų sekretoriato atsakingieji pareigūnai, su kuriais Lietuvos misijai tenka labai dažnai palaikyti ryšius.

Didžiausių būrį sudarė lietuviai. Jų tarpe matėsi vysk. Paulius Baltakis, OFM, būrelis kitų dvasiškių, taip pat Lietuvos Generalinis konsulas New Yorke Linas Kučinskas su savo štabu, "Darbininko" vyr. redaktorius kun. dr. Kornelijus Bučmys, OFM su laikraščio redakcijos ir administracijos kolektyvu, JAV LB Krašto valdybos Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas Algimantas Gečys su ponia iš Philadelphia, New Yorko Lietuvių Bendruomenės, Tautos Fondo, New Yorko ALTos skyriaus ir įvairių kitų organizacijų vadovai bei jų valdybų nariai. Svečių tarpe matėsi ir lietuvių organizacijų vadovai ar jų atstovai iš aplinkinių valstijų, kaip New Jersey, Connecticut ir Pennsylvania.

Dvi valandas užsitęsęs priėmimas prabėgo, kaip akimirka, puikioje nuotaikoje. Daugelis gavo progą susipažinti su užsienio diplomatais, pasikalbėti su jais ir pasigardžiuoti skanėstais. Tiems, kurie dalyvavo pirmą kartą tokiam priėmimui, manau, išliko gilus įspūdis, kad Lietuva yra gyva, moka savo 76-ąsias nepriklausomybės šventės metines švęsti, tinkamai reprezentuodama, pagerbta viso pasaulio tautų forume.

Kęstutis K. Miklas

PRAŠYMAI LIETUVIŲ FONDUI

Lietuvių Fondo pelno skirstymo komisija praneša, kad prašymu 1994 m. Lietuvių Fondo finansinės paramos gavimui reikia paduoti iki 1994 m. kovo 15 dienos (pašto antspaudo data). Vėliau prašymai 1994 m. paramai nebus priimami. Prašymai turi būti surašyti ant Lietuvių Fondo formų, kurios gaunamos Fondo raštiniėje: Lietuvių Fondas, 14911 127th Str., Lemont, IL 60439. Tel. (708) 257-1616. Lietuvių Fondo raštinė yra: Pasaulio Lietuvių Centre, Lemont.

Studentų stipendijoms prašymai įteikiami Lietuvių Fondo raštinei iki 1994 m. balandžio 15 dienos. Tam įrgi reikia gauti formą ir nurodymus iš Lietuvių Fondo raštinės.

RELIGINIS KONKURSA

Prel. dr. Juozas Prunskis 1994 metais skiria premiją(s) Krikščionybės Idealo Ugdymui, sumoje \$5,000.

Gali būti siūloma:

1) Krikščionybės idealus ugdančias projektas, pilnai suplanuotas, su finansine sąmata.

2) Vienas religinis veikalas, savo parašytas ar išverstas, mašinėle, atspausdintas, dar neišleistas.

Projektas ar veikalas pasirašomas slaptyvardžiu. Atskirame užklijuotame vokeri pridedama tikroji autoriaus pavardė, adresas ir telefonas.

Konkurso medžiagą reikia atsiųsti iki 1994 m. rugpjūčio 1 d. šiuo adresu: Sisters of the Immaculate Conception, Religinis Konkursas, 600 Liberty Highway, Putnam, CT, 06260.

VASARIO 16 ELIZABETH, NJ

Dėl žiemos šalčių ir sniego audrų Vasario 16-tosios minėjimą teko bent porą kartų vis nukelti. Nors ir pavėluotai, minėjimas įvyks sekmadienį, vasario 27 dieną lietuvių parapijos salėje, 211 Ripley Place, Elizabeth, NJ. Minėjimas prasidės su pamaldomis Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje. Po mišių apie dvyliktą valandą, rinksimės visi į parapijos salę.

Kalbės viešnia iš Philadelphia, viena iš energingųjų APPLE bendrijos — mokytojų pagalbos Lietuvai kūrėjų, Jūratė Krokytė-Stirbienė. Kaip savanorė ji metus praleido Lietuvoje, dirbdama Mokytojų kvalifikacijų kėlimo institute, ir prie Vilniaus universiteto parengė darbo grupę ir, Lietuvos specialiojo

mokymo sąrangos pagrindus. Be to, ji mums papasakos įdomesnių savo viešnagės įspūdžių Lietuvoje.

Mening dalį atliks jauna kankininkė iš Lietuvos, Aušra Mackevičiūtė. Ji yra kanklių specialistė, baigusi Vilniaus konservatorių. Eilę metų priklausė žymiajam "Lietuvos" tautinių šokių ir dainų ansamblui. Kankles, kaip vieną iš seniausių lietuvių styginių instrumentų, savo raštuose jau mūsi 16-tame amžiuje rašęs prūsų lietuvis Jonas Bretkūnas-Bretke. Taigi, tikrai profesionalų kankliavimą Elizabethe išgirsime pirmą kartą. Po minėjimo bus bendri užkandžiai visiems. Į minėjimą atsilankyti kviečia LB Elizabetho apylinkės valdyba.

J. V.

Lietuvos ambasadorius Jungtinėse Tautose Anicetas Simutis su ponia ir Misijos patarėju Dariusu Sužiedėliu priima svečius Vasario 16-osios šventėje. Albinoš Zumbakienės nuotrauka.

LIETUVOJE IR APIE LIETUVĄ

— Vilniaus universitete šiais mokslo metais bakalaurų laipsnio siekia 1700 studentų, magistrų — 155, daktaro — 110. Studentai mokesčio už mokslą nemoka.

— Lietuvos vyskupų konferencijos posėdyje sudaryta bažnytinė konsultacinė komisija konkordato atnaujinimo reikalams. Aptarta ir Lietuvos vyskupijų pertvarkymo galimybė — vyskupijas numatoma padaryti mažesnes, kad vyskupai palaikytų kuo betarpiškesnius ryšius su savo kunigais ir tikinčiaisiais. Pritarta minčiai, kad nenormalu, jog politinės aistros perkeltamos į Bažnyčios gyvenimą.

— Lietuvos jėzuitų provincijai Vilniaus miesto taryba sausio 21 d. grąžino 1922 m. statytą ir 1940 m. sovietų konfiskuotą Vilniaus jėzuitų gimnazijos pastatą, o Lietuvos Švietimo ir kultūros ministerija sutinka, kad ši gimnazija būtų atkurta. Sovietmečiu čia veikė Antano Vienulio vard. vidurinė mokykla, vėliau perkelta į kitą vietą, kai jėzuitų mokyklos pastatas pasidarė nebe saugus. Keliolika metų remon-

tuojami gimnazijos rūmai pusiau ištinukuoti ir tikimasi 1994 m. rudenį mokslą pradėti. Patalpos yra Didžiosios gatvės nr. 32 kieme šalia Šv. Kazimiero bažnyčios. Numatyta, kad mokykloje veiks 5-12 skyriai (klasės) su 384 mokiniais. 1993 m. gimnazijos atkuriamasis komitetas su pirm. kun. Antanu Gražuliu įgijo vidaus įrangą — baldus. Kauno jėzuitų mokykla veikia jau trečius metus. Šiauliuose jėzuitai globoja Šiaulių katalikišką pradinę mokyklą.

— Prezidentas A. Brazauskas sausio 25 d. pasirašė sausio 11 d. Seimo priimtas Imonės įstatymo pataisas, draudžiančias steigti lošimo namus ir rengti azartinius žaidimus.

— Lietuvos armėnų bendrija vasario 11 d. minėjo šventųjų kankinių vartaniečių dieną. Tai armėnų religinė tautinė šventė, skirta 1451 metais vykusią religinių kovų su persais atminimui. Šiose kovose armėnai išsikovojo religijos laisvę, įtvirtino krikščionybę. Šventųjų kankinių vartaniečių dienos proga Vilniuje, Rašytojų sąjungos salėje sureng-

CHICAGOS PADANGĖJE

Laukiamas išeivių biografijų žinyno redaktorius

Dr. Antanas Balašaitis atvyks į Lietuvistikos Tyrimo ir Studijų Centrą iš Mokslo ir Enciklopedijų Leidyklos Vilniuje vadovauti galutiniam Amerikos Lietuvių Biografijų Žinyno rašymo ir redagavimo darbams. Jis yra filologas, pasižymėjęs lietuvių kalbos stilistas ir mokslinis redaktorius minėtoje leidykloje. Dr. Balašaitis, su LTSC pritarimu šiam atsakingam darbui parinko leidyklos direktorius Zigmas Počius.

Redaktorės Jonė Landzbergienė ir Jūratė Tamulaitienė, kurios pravedė duomenų rinkimą ir paruošiamuosius darbus bei veikalui jau parašė eilę biografinių straipsnių, po pusmečio darbo Centre į Vilnių grįš kovo mėnesį.

Prof. dr. Jonas Račkauskas, LTSC pirmininkas, primena, kad dar nepervėlu užpildytas anketas grąžinti ar net jų iš Centro pasirūpinti, neužmirštant ir mirusių artimųjų, kurie savo darbais arba veikla JAV pasižymėjo po 1940 metų.

A.Z.

— konferencija. Pranešimus skaitė į Lietuvą atvykęs armėnų dvasininkas Erzas, armėnų rašytojas, lietuvių literatūros vertėjas V. Grigorianas, poetė ir vertėja Marytė Kontrimaitė, ir kiti.

— Seminaras žurnalistams tema "Nusikalstamumo problemų bei teismo darbo nušvietimas" sausio 17-19 dienomis vyko Vilniuje, Seimo rūmuose. Jį surengė Švedijos žurnalistas Jens Ljssel (dienraštis "Idag") ir Norvegijos žurnalistas Tor Stranol (dienraštis "VG").

— Kardiolui Vincentui Sladkevičiui Kauno miesto tarybos pirmininkas Vyngintas Grinis įteikė apdovanojimus: miesto Garbės piliečio liudijimą ir miesto Garbės piliečio medalį. Kardiolas ta proga priminė kuo jam brangus Kaunas: jis čia mokėsi Jėzuitų gimnazijoje, Kunigų seminarijoje, dabar gyvena šalia Arkikatedros Bazilikos.

niečiais ir bloga vakcinacinę apsaugą, todėl Suomijos valdžia pradėjo praktiškai visų gyventojų vakcinaciją.

□ Rusijos atominė elektrinė, esanti netoli Sankt Peterburgo, vasario 17 d. pradėjo dirbti tik puse savo pajėgumo. Elektrinė nebeturi pinigų pirkti atominiam kurui. Jau dabar ji yra įsikilusi beveik \$40 milijardų rublių už pirktą atominį kurą. Oficialūs elektrinės pareigūnai sako, kad prie sumažinto darbo režimo kuro užteks dar dviems mėnesiams. Po to elektrinė bus priversta visiškai nutraukti savo darbą.

□ Rusijos kariuomenės išvedimas iš Estijos turi mums prioritetinę reikšmę, — pareiškė per spaudos konferenciją po Estijos ir Rusijos derybų 16-ojo raundo Estijos ambasadorius Rusijoje Juris Kahn. Pasak jo, Rusijos delegacija derybose stovja už kompleksinį kariuomenės išvedimo problemas sprendimą. Ji reikalauja teigiamai išsprendi karinių pensininkų Estijoje klausimą, tačiau atsisako imtis išpareigojimų dėl jų socialinio aprūpinimo Estijoje, mėgdama suversti rūpinimąsi jais Estijai. Estijos nenorą nustatyti sienos linija, ambasadorius motyvavo tam tikromis teisinėmis problemomis, kurios susijusios su teritorinėmis pretenzijomis Rusijai. Plenariniam posėdyje Rusijos delegacija išpėjo Estiją, kad jeigu ji atsisakys nustatyti sausumos sienos linija, Rusija bus priversta vienašališkai nužymėti sausumos sieną.

— Vilniaus Dailės Akademijos senatas savo posėdyje sausio 26 d. nutarė ir vieningai nubalsavo: "Už ypatingus nuopelnus kūrbybinius darbus, susijusius su Lietuvos kultūra, suteikti dailininkui-skulptoriui Vytautui Kašubai Vilniaus dailės akademijos garbės daktaro laipsnį".

— Muz. Faustas Strolia ruošia jau 25-tą Theodore Dubois "Septynių Kristaus žodžių" ir kitų religinių kūrinių koncertą, kuris įvyks kovo 13 d. Chicago Brighton Parke, Šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo lietuvių parapijos bažnyčioje.

— "Dainavos" ansamblio koncertas, dalyvaujant solistei Birutei Vizgirdienei įvyks kovo 20 d. Chicagoje. Marijos aukštesniosios mokyklos salėje. Ansambliui vadovauja muz. Darius Polikaitis. Šį koncertą organizuoja "Draugas".

— Čiurlionio galerijoje, Chicago Jaunimo Centre, kovo 11 d. vyks naujųjų ateivių meno paroda.

— "Grandies", jaunimo tautinio ansamblio, 35 metų veiklos sukaktuvinis koncertas įvyks balandžio 16 d. Pasaulio Lietuvių Centre, Lemont, IL.

— Lietuvių Fondo metinis narių suvažiavimas įvyks kovo 26 d. Chicagoje, Jaunimo Centre.

— Amerikos lietuvių gydytojų sąjungos žiemos seminaras įvyks 1994 m. kovo 5-12 dienomis Crested Butte, Colorado, gražioje slidinėjimo vietoje. Planuojamas narių suvažiavimas, įdomi mokslinė dalis bei įvairi vakarinė programa.

— Hartfordo skautų (čių) rengiama Kaziuko mugė įvyks kovo 6 d. Šv. Trejybės lietuvių parapijos salėje tuoj po 9-tos val. lietuviškų mišių. Čia bus lietuviškų knygų, žaislų, lėlių, gintaro dirbinių, marškinėlių, audinių iš Lietuvos, medžio drožinių, turtingi skautų-skaučių stalai. Veiks loterija. Bus paruošti lietuviški pietūs.

— P. Vaičiūno melodrama "Nuodėmingas angelas", kurios premjera įvyko 1993 m. spalio mėn. pabaigoje Chicagoje, bus dar pakartota Chicago Jaunimo Centro scenoje kovo 27 d. Šį veikalą režisavo iš Vilniaus atvykusi teatralė Irena Leonavičiūtė, o vaidina Chicago lietuvių "Vaidilutės" teatro aktoriai, kurių eilėse yra nemaža iš Lietuvos naujai atvykusių žmonių.

— Tėv. Augustinas Dirvelė, OFM, buvęs Šv. Antano gimnazijos Kretingoje rektorius ir lietuvių pranciškonų provinciolas, 1940 m. bolševikų buvo suimtas, kalintas Lietuvos kalėjimuose ir ištremtas į Sibirą. Jei dar yra gyvų jo kancijų liudininkų, jie labai prašomi apie tai parašyti adresu: Tėv. Placidus Barius, OFM, Franciscan Monastery, P. O. Box 980, Kennebunkport, ME 04046.

— Ieškoma Elena Moncy-Dafalo, Antano Mončio pusseserė, gyvenusi Evergreen, Colorado. Ieško Jonas-Kristupas, Andrius ir Sabina Mončiai. Žinančiai prašomi rašyti adresu: M. Moncys, 5, rue de la Collegiale, 75005 Paris, France.

Aplink pasaulį

□ Nursultan Nazarbajev, Kazachstano prezidentas, vasario 16 d. spaudos konferencijoje pareiškė, kad jis neįjaučia jokios moralinės atsakomybės už tai, kad Philip Morris kompanija ruošiasi gaminti ir pardavinėti cigaretes Kazachstane. Philip Morris ruošiasi investuoti apie \$200 milijonų į gamybos modernizavimą ir įsigyti 49% valstybinės cigarečių gamyklos akcijų. Kazachstano prezidentas, susitikęs Jungtinėse Tautose su generaliniu sekretoriumi Boutros Boutros-Ghali, pareiškė, kad ekonominiai prioritetai yra svarbesni už susirūpinimą sveikata. Kazachstanas yra ekologinės katastrofos sritis. Aralo jūra baigia išsekti dėl nuolatinio aplinkinių žemių drėkinimo, Sovietų Sąjungos branduolinių bandymų rezultate žmonėse pasireiškia genetiniai pakitimai. Trečioji problema — toksiniai išmetimai iš Rusijos raketų, paleidžiamų iš Baikono kosmodromo Kazachstane.

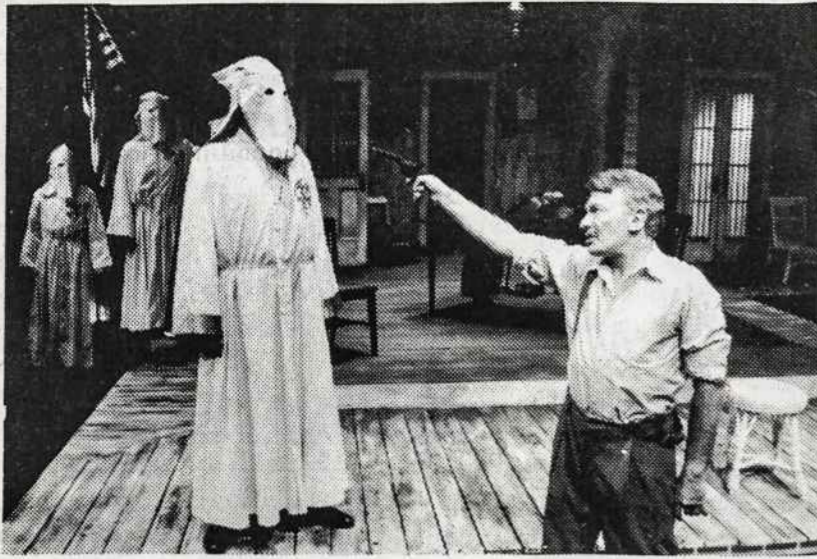
□ Du pagrindiniai Vladimir Žirinovskij partijos nariai paliko Liberalų Demokratų parlamentinę frakciją vasario 16 d. Priežastis —

"ideologiniai" skirtumai su valdžios ištroškusi lyderiu. Žirinovskij reakcija: "Šie deputatai išeina dėl asmeninių priežasčių. Aš nebijau, kad partija praras savo narius, kurių dabar Rusijoje yra 150,000. Priešingai, kiekvieną dieną narių daugėja". Rusijos parlamento nariai — reformatoriai tikisi, kad bus ir daugiau pasitraukimų iš Žirinovskij partijos.

□ JAV karinis lėktuvas F-16 dėl variklio sutrikimų vasario 16 d. Slovėnijoje pakilimo tako gale sūdužo. Lėktuvo pilotas nusprendė, kad nėra pakankamai vietos dėl avarinio nusileidimo. Pilotas išsigelbėjo katapultuodamasis ir nebuvo sužeistas. Lėktuvas, kuris buvo NATO misijos galimų atakų prieš serbų pozicijas dalis, buvo naudojamas reguliarioms treniruotėms.

□ Estijos bankai gali įsitvirtinti, orientuodamiesi į privatų kapitalą, — mano specialistai, komentuodami komercinių Estijos bankų skaičiaus sumažėjimą 1993 m. Komercinių bankų Estijoje sumažėjo iki 23 (1992 m. rudenį jų buvo 43). Privatus kapitalas ir privatus indėliai sudarė 67% bendrojo komercinių banko kapitalo.

□ Apie 200,000 Švedijos gyventojų turės skiepytis nuo difterijos. Taip šalies vyriausybė nori apsaugoti gyventojus nuo difterijos epidemijos, prasidėjusios Rusijoje ir jau psikusios Baltijos valstybės. Suomijoje jau konstatuoti 4 susirgimai, visi susirgusieji turėjo kontaktų su rusais arba ukrai-

Stuart Culpepper ASF spektaklyje "Grover" atlieka pagrindinę rolę. Scarsbrook/ASF nuotrauka

ABIEJUOSE ASF TEATRUOSE - NEGRŲ LAISVĖJIMO TEMOS

ALFONSAS NAKAS

Po ilgesnio laiko į Alabamos Šekspyro festivalį (ASF) suvažiuojam 1994 m. sausio 29 d. Važiuojam žinodami, kad abu tos dienos spektakliai — JAV negrų gyvenimas, jų pastangos tapti lygiateisiais piliečiais. Bet abiejų veikalų autoriai mums negirdėti, o iš pusantro tuzino aktorių pažįstami keturi. Festivalio biuleteniai spaudai rašo tik gerai. Tad važiuojame "pirkti katę maiše". Ką radome "maišą atriše", čia bent trumpai atskleisiu.

"GROVER"

Ne bendrinis daiktavardis, o vyro vardas, kuriuo drama pavadinta. Tai Grover C. Hall, Sr. (1888 - 1941), įtakingas pietinės Alabamos žurnalistas, vėliau "The Montgomery Advertiser" redaktorius, be gailės vedamaisiais plakės Ku Klux Klan niekšybes. Ilgainiui tapęs visoj Amerikoj žinoma asmenybe, draugų tarpe turėjęs net būsimą prez. F. D. Roosevelt, 1928 m. už žurnalizmą laimėjęs Pulizter premiją. Dramą "Grover" sukūrė jo brolio vaikaitis Randy Hall, šių dienų žurnalistas bei dramaturgas.

"Grover" pastatyta mažajame Octagono teatre. Vaizduojama 1926 metai, kai Grover Hall tapo redaktorium ir išėjo į kovą su Ku Klux Klan. Veikiama kukliame jo name ir įsivaizduojamojo namo aplinkoj. Jis jau labai nervingas ir girtuoklis. Žmona ligota, gydytasi nervus ir plaučius, su negre tarnaitė, našle, pas juos dirbančia keliolika metų, elgiasi kaip su šeimos nariu. Rasinis konfliktas išskyla ir dėl tarnaitės paauglio sūnaus, kuris, ne-

matydamas Montgomeryje ateities, prašosi išleidžiamas į Detroitą, kur, anot jo, visi lygtūs... Artimiausi Hall dramai — teisėjas Alton B. Searcy (irgi tikra asmenybė), bei jo žmona Mabel, negrams deganti neapykanta. Tai ir visi (šeši) pagrindiniai aktoriai. Kiti šeši, kūnus ir veidus baltai apsidangstę Ku Klux Klan nariai, laikytini statistais, kartu šūkavusiais, kai atėjo Groverio nuplakti.

Išgyvenome po keletą jaudinančių scenų tarp Groverio ir žmonos Klaidijos (Claudia), tarp tarnaitės Esther Yancey ir sūnaus Levi, tarp jų visų ir Mabel Searcy, galiausiai tarp Groverio ir Ku Klux Klan niekšų. Groverio vedamuosius kelis kartus garsiai skaitė nematomas ruporas. Taip, kad dramos herojus tapo pakankamai išryškintas.

Visi šeši aktoriai vaidmenis sukūrė nei pridėti, nei atimti. Ilgam iš žiūrovo atminties neišnyks trys didžiausieji: Grover (Stuart Culpepper), Claudia Hall (Greta Lambert) ir tarnaitė Esther Yancey (Elizabeth Omilami). Visi skliausteliuose surašytieji spektaklį iškėlė į pačias aukštumas. Spektaklį palikome tylūs, sujudinti.

"FLYIN' WEST"

Pastatyta didžiajame Festivalio teatre ir sausio 29 vakare iš tūkstančio kėdžių nedaug buvo tuščių.

"Flyin' West", taigi "(Pa)bėgimas į Vakarus", parašytas negrų judėjimo aktyvistės Pearl Cleage, sukūrusios jau kelias dramas, visas negrų judėjimo temomis. Ir šis veikalas remiasi tikrove, 19-to šimtmečio pabaiga, kai

pietinėse valstijose skriaudžiami negrai ėmė bėgti į Vakarus, ten užuovėjos ir laisvės ieškodami. Į Nicodemus miestelį Kansas valstijoje jų pribėgo dešimtys tūkstančių, jie ten tapo šeiminkais, pasistatė bažnyčias, mokyklas, bibliotekas. Taip bent veikalas autorė postringuoja.

Čia labai reiškiama veikia keturios moterys ir du vyrai: Sophie Washington (Andrea Frye), Miss Leah (June Sounders Duell), Fannie Dove (Kim Brockington), Wil Parrish (Cedric Young), Minnie Dove Charles (Cee-Cee Harshaw) ir Frank Charles (Robert Owens). Ir čia vienoje vietoje, jų bendrai gyvenamame name. Namas ne kokias Alabamoje ir Georgijoje iki šandien matoma susigūžusi lūšna, o erdvus, dviaukštis (Felix Čochran sukurtas). Salone ugniakuras, kuriame kartais linksmai pleška malkos. Apstatytas neblogo baldų. Sraigintais laiptais pakylama į antro aukšto miegamuosius su margai paklotom lovom, spintom, veidrodžiais. Moterys kelis kartus keičia ilgas, iki žemės, suknius, kartais pilkas, kartais ryškių spalvų (projekt. Judy Dearing). Turint galvoje, kad visa tai prieš maždaug 110 metų, kad viena veikėja buvusi vergė, o kiti vergų vaikai, viskas perdėtai gražu. Ne taip, kaip buvo, o taip, kaip veikalas rašytoja norėjo, kad būtų buvę...

"Negroes" veikale linksniuojama šimtus kartu. Ir dešimtis kartų "Niggers". Pirmoji žodžio atmaina su pagarba, pasididžiuoju. Antroji išspjaunama paties didžiausio savųjų niekintojo, buvusio vergo sūnaus, puošėivos, sadisto, žemės akru spekulianto, galvą guldančio už baltuosius renegato (reikia pastebėti kad visi šeši veikėjai juodaodžiai, baltųjų veikale nėra, apie juos tik daug kalbama). Pasibaisėtiną Frank Charles taip gerai Robert Owens vaidina, kad jam, Charles, sulaukus pelnyto galo, publika ploja.

Ir vis dėlto didžiausia spektaklio žvaigždė lieka June Duell, atlikusi Miss Leah vaidmenį. Grimuotojų paversta senelyte, ji priminė TV "Aukso mergaičių" Sophia. Dialoguose paskutinis sakinytis ir/ar žodis buvo jos, visada kelės publikos juoko bangą, dažnai plojimų audrą. Ji liko publikos heroje. Kai po spektaklio paskutinę ją išleido į sceną nusilenkti, ant kojų pašokusi publika jai ilgai plojo, švilpė, šaukė "bravo"!

Bet ar šis spektaklis lygiai tiek pasitarnavo negrų, dabar vadinamų Afrikos amerikiečiais reikalui, kaip "Grover"? Abejoju. Perdaug šviesių spalvų, farsiškių monologų, šiltų namų, dailių rūbų. O didžiausias scenoje matomas disharmonijos skleidėjas, kaip anksčiau minėta, yra vienas iš jų tarpo.

Abu čia aprašyti spektakliai iš

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
Tel.: 296-4130

ATGIMUSIOS LIETUVOS DAINOS
Jūs galite namuose klausyti gražiausių Lietuvos estradinių dainų, jei isigysite trijų kasetių komplektą (po 90 minučių kiekviena) tik už 17 dol.
(Persiuntimui pridėti 2 dol.)
Dėl užsakymų skambinti Darbininko administracijai
9 val. r. - 4 val. p. p.
tel. 718 827-1351
arba rašyti:
Darbininkas (administr.)
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Elektros šaltinis

Fizikas aiškina protonio darbo proletarui:

-- Elektrą galima gauti trinant. Jeigu jūs paglostysite katę prieš plauką, pažirs elektros kibirkštys...
-- Viešpatie! Tai kiek kačių laiko elektrinėje...

Neapskaičiuoju

Jauna moteris skundžiasi savo motinai:

-- Nebe noriu daugiau gyventi su savo vyru. Vakar jis mane primušė.
-- O aš maniau, kad jis išvažiuo į užsienį, -- nusistebėjo motina.
-- Taigi, ir aš taip maniau...

Vagis nukentėjo

-- Kai paryčiais grįžau namo, žmona papasakojo, kad naktį buvo išbrovęs vagis.

-- Na, tai kaip baigėsi?
-- Vagis paguldytas į ligoninę - žmona pamane, kad grįžau aš.

Apie vyrus

Tikras vyras -- tai vyras, kuris tiksliai atsimena moters gimimo datą ir niekada nežino kiek jai metų. Vyras, kuris niekada neatsimena moters gimimo dienos, bet tiksliai žino, kiek jai metų -- tai jos tikrasis vyras.

ASF repertuaro dingo vasario 13 d. Nuostabu, kad jie su pasisekimu atliekami pietinėse valstijose, kur juodaodžiai dar prieš 30-20 metų buvo beveik nelaukiami žmonėmis.

Kas be čia aprašytų spektaklių 1994-ųjų ASF repertuare? Tarp kovo 15 d. ir liepos 17 d. vieni Octagon, kiti Festivalio teatre bus pastatyti šie veikalai: Alan Ayckbourn farsas "How the Other Half Loves" (taigi "Kaip myli antroji pusė"); William Shakespeare "The Tempest" ("Audra"), "Othello" ir "Henry V", Moss Hart "Light Up the Sky" (turbūt versti į "Nušvieskite dangų", veikalas apie teatrą, žiūrint iš užkulisių; ir Brian Friel, Tony premiją laimėjęs veikalas, "Dancing at Lughnasa" (turbūt "Šokiai Lughanasoj"). Norint daugiau sužinoti apie spektaklių tvarką, skambinti į Alabama Shakespeare Festivalį neapmokama linija numeriu: 1-800-841-4273.

Jūratė Mikutaitė, Kauno medicinos akademijos studentė, Miss Lietuva '93, dalyvavo Miss World '93 konkurse Pietų Afrikoje. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

SUDARYDAMI TESTAMENTUS, NEPAMIRŠKITE "DARBININKO"!
Tuo prisidėsite prie lietuviybės palaikymo ne tik JAV, bet ir visuose lietuvių židiniuose, kuriuos kiekvieną savaitę lanko "Darbininkas".

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS
New York - Vilnius - New York \$599 r.t.
Chicago - Vilnius - Chicago \$599 r.t.
One way \$380

FREGATA TRAVEL
250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

VILTIS (HOPE)
LITHUANIAN RELIEF PARCEL SERVICE, Inc.
368 West Broadway, Boston, MA 02127
TEL.: (617) 269-4455

TIESIOGINIAI SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į VILNIŲ

- Siuntinių agentūra VILTIS pradeda trečiuosius savo darbo metus. VILTIS yra ne pelno organizacija.
- Visus siuntinius nuvežame ir žmonėms asmeniškai į namus pristatome per vieną mėnesį.
- Minimalus mokestis už siuntimą yra \$25. Vieno svoro kaina yra nuo 79 iki 99 centų.
- Visi siuntiniai yra apdraudžiami.
- VILTIS ir toliau tęsia pagalbos siuntinių organizavimo programą - VILTIES DOVANA. Aukotojas gali asmeniškai paremti ypatingai sunkiai pragyvenančią Lietuvos šeimą, Sibiro tremtinį, vienišą žmogų.

Siuntinius Velykiniam konteineriui **vasario mėn. pabaigoje** priimsime šiuose miestuose:

CAPE COD, MA 22 d. (antradienį)	4.00 - 6.00 popiet
PROVIDENCE, RI 23 d. (trečiadienį)	4.00 - 6.00 popiet
BROCKTON, MA 24 d. (ketvirtadienį)	4.00 - 6.30 popiet
BROOKLYN, NY 26 d. (šeštadienį)	12.00 - 4.00 popiet
NASHUA, NH 28 d. (pirmadienį)	4.00 - 6.00 popiet

Smulkesnės informacijos prašome teirautis telefonu:
(617) 269 - 4455
Gintaras Karosas, Vytautas Bazikas ir VILTIES ŠTABAS

Waterview Properties M L S
of the Palm Beaches, Inc.

Ray Staskunas
LICENSED REAL ESTATE BROKER

11501 Ellison Wilson Road 407 - 622 - 5000
North Palm Beach, FL 33408 407 - 626 - 8562 res.
SE Corner of PGA Bridge 407 - 622 - 5966 fax

FOR YOUR FLORIDA REAL ESTATE NEEDS!!!
CALL 1 (800) 369 - 7355

LIETUVIŠKA KOMPANIJA IŠ CHICAGO

atlanta IMPORT EXPORT
Trumpiausias kelias į Lietuvą
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
SIUNTINIAI PRISTATOMI Į NAMUS
NEW YORKE, KREIPKITĖS Į MŪSŲ ATSTOVĄ
TEL. (718) 441-4414
85 - 17 101 ST.
Richmond Hill, NY 11418
IŠ TOLIAU, SKAMBINKITE NEMOKAMU TEL.
1-800-775-SEND
IŠ CHICAGO, SKAMBINKITE (312) 434-2121

© atlanta IMPORT EXPORT, 1992

LIETUVOJE IR APIE LIETUVĄ

– **Taupomojo banko** Klaipėdos rajone skyriui Gargždų mieste dviaukštį namą pastatė "Vakarų statybos" koncernas. Įrengta erdvi operacijų patalpa, pinigų saugykla, tarnautojų kabinetai. Maždaug prieš metus įsteigto "Vakarų statybos" koncerno inžinieriai ir darbininkai stato ir kitus objektus Lietuvos pajūryje, tačiau užsakymų savo krašte kol kas dar trūksta ir jų ieškoma užsienyje. "Vakarų statybos" koncernas Maskvoje stato didelę ligoninę, Lenkijoje (netoli Varšuvos) privačią alaus daryklą, ruošiasi montuoti viešbutį Surgute. Tačiau didžioji dalis darbų tenka Kaliningrado sričiai — čia Lietuvos statybininkai stato įvairiausios paskirties objektus.

– **Nauja laivybos linija** netrukus bus atidaryta tarp Klaipėdos ir Danijos Fredericijos uosto. Du kartus per savaitę ja plauks Danijos laivybos bendrovės "Dan-Liet" generalinio agento "Fredericia Shipping A/S" fraktojuojamas 1975 m. pastatytas motorlaivis "Volcon de Tisalaya". Tai 74 metrų ilgio keltas. Jame telpa 24 traileriai, 42 lengvieji automobiliai, dvylika vairuotojų.

– **"Lietuvos dujų"** generalinis direktorius K. Šumacheris informavo, kad vartotojai jų įmonėi yra skolingi apie 90 milijonų litų. Iš jų — šalies komunalinis ūkis — 18,8 milijono, pramonė 14,3 milijono, gyventojai — 11,6 milijono litų. Šios skolos neleidžia sumokėti gamtinių dujų tiekėjams už gaunamą produkciją ir sausio 15 dienos duomenimis Lietuva jiems buvo įsiskolinusi apie 10,5 milijono JAV dolerių.

– **Latvijos švietimo, kultūros ir mokslo ministras** Janis Vaivadas priėmė Latvijos, Lietuvos ir Estijos jaunimo reikalų struktūrų atstovus, susirinkusius Rygoje parengti ir pasirašyti protokolą dėl trijų Baltijos valstybių ketinimo bendradarbiauti jaunimo sferoje. Ministras susipažino su Estijos ir Lietuvos patyrimu formuojant jaunimo politiką. Dabar estai aktyviai rengia programą, kuri įgalintų išvengti jaunimo nedarbo. Lietuvos jauni-

mo skyriaus nuomone svarbiausia paruošti valstybės lygiu įstatymą dėl jaunimo.

– **Vilniaus baletto mokyklos** moksleivė, šešiolikmetė šokėja Rūta Jazerskytė Šveicarijoje, 22-ajame tarptautiniame jaunųjų baletto šokėjų konkurse "Lozanos prizas" pelnė pirmąjį piniginį prizą. Pagrindinis apdovanojimas — Aukso medalis — paskirtas Dianai Višniovai iš Sankt Peterburgo. Balerina iš Lietuvos konkurse dalyvavo pirmą kartą. Lozanos konkursas — vienas iš elitinių baletto meno konkursų, į kurį kviečiami jauni šokėjai, besirengiantys darbu profesionalioje scenoje. Konkursas vyko sausio 25-30 dienomis. Jame dalyvavo 135 šokėjai iš 25 valstybių.

– **Atlanto vandenyne**, netoli Gibraltaro sąsiaurio, penkiolika skėstančio italų laivo "Red Star" jūreivių išgelbėjo Lietuvos jūrų laivininkystės laivas "Kapitonas Vavilovas".

– **Lietuvos astronomai** buvo įsigiję vieno hektaro sklypą Uzbekijoje, Kitabo mieste, kur buvo įkurta vadinamoji žemutinė bazė, ir tris hektarus kalnuose, kur Pamyro priekalnėje ant Maidanako kalno buvo pastatyta observatorija. Čia už Mokslų akademijos ir Vilniaus universiteto lėšas buvo pastatyti du bokštai su besisukančiais kupolais, įrengti du teleskopai. Dabar visą šį Lietuvos astronomų turtą Uzbekija nacionalizavo.

– **Vilniaus dailės akademijos** senatas iš dviejų kandidatūrų — skulptoriaus Gedimino Karaliaus ir tapytojo Arvydo Šaltenio — pastarąjį išrinko naujuoju Dailės Akademijos rektoriumi.

– **Lietuvoje** rengiamasi kurti skaitmeninę telefono pokalbių apskaitos sistemą. Tada ir mieste reikės mokėti priklausomai nuo pokalbių trukmės. Skambinti telefonais automatais bus specialios, pasaulyje įprastos kortelės. Programą finansuos Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas.

– **Alytaus valstybinės firmos "Alita"** generalinis direktorius Juozas Daukšys iš Briuselio paršė tarptautinį Europos rinkos tyrimo centro apdovanojimą

"Sambūrio" veikla

"Sambūris", Bostono tautinių šokių grupė, yra ilgiausiai gyvuojanti tautinių šokių grupė iš-eivijoje, įsteigta 1938 m. a. a. Onos Ivaškienei. Ji svajono apie tai, kad Bostono tautinių šokių grupė galėtų pasirodyti laisvoje Lietuvoje. Ši svajonė išsipildys šią vasarą, kai "Sambūrio" veteranų ir studentų šokių grupės dalyvaus Dainų ir Šokių šventėje liepos mėnesį Lietuvoje.

"Sambūris" kruopščiai ruošia savo šokių programą. Programos dalį jie jau atliko lapkričio mėnesį Hamiltone, Kanadoje, kai buvo pakviesti "Gyvataro" šokių grupės. Studentai, vedami Rūtos Mickūnienės ir veteranai, mokomi Naidos Šnipaitės, vyko karavanu į Kanadą su dideliu entuziazmu. Sugrįžę iš kelionės, jie puikiai atstovavo Lietuvai "Whole World Celebration", Bostone pašokdami net aštuonių sudėtingus šokius. Jų pasirodymas buvo palydėtas smarkiis plojimais.

"Sambūris" dažnai dalyvauja Vasario 16-tosios minėjimuose ne tik Bostone, bet ir kituose miestuose. Šį pavasarį šokėjai vėl atstovaus lietuviams žymiam New England Folk Festivalyje, kur atsilanko tūkstančiai žiūrovų. Taip pat šis energingas jaunimas parodys savo šokių šventės repertuarą balandžio mėnesį Šv. Petro parapijos jubiliejiname bankete.

"Eurorinka — 93". "Alitai" jį įteiktas už puikios kokybės šampaną ir koncentruotas sultis, kurias firmą eksportuoja vien į užsienio šalis.

— Anzelmą Katkų prezidentas A. Brazauskas paskyrė Lietuvos Respublikos Valstybės kontrolieriaus pavaduotoju.

— "Gervėčių" klubas 5000 egz. tiražu pradeda leisti mėnesinį laikraštį Baltarusijos sudėtyje esančių Lietuvos etninių žemių žmonėms bei išėiviams iš tų kraštų visame pasaulyje.

Darbštus tėvų komitetas, vadovaujamas Gemos ir John Phillips, uoliai dirba organizuojant "Sambūrio" istorinę kelionę Lietuvon. Vyksta 40 šokėjų ir didelis būrys tėvelių, giminių bei tautinių šokių entuziastų.

Šv. Petro lietuvių parapijos sukaktis

1994 metais Šv. Petro lietuvių parapija So. Bostone švenčia 90 metų jubiliejų. Klebonas kun. Albertas Kontautas kartu su parapiečiais yra sudaręs planus atšvesti šį garbingą jubiliejų.

Pirmos mišios dabartinėje bažnyčioje buvo aukojamos 1904 m. sausio 31 d. Todėl 1994 m. sausio 30 d. vysk. Paulius Baltakis buvo pakviestas atlikti mišias, oficialiai pradėti jubiliejinus metus ir suteikti sutvirtinimo sakramentą parapijos jauni-

miui.

Naujai atremontuota bažnyčia spindėjo. Altorius puikiai atnaujintas, visa bažnyčia šviežiai išdažyta, nauji kilimai pakloti, naujos šviesos įvestos. Jubiliejinės vėliavos ir užrašai traukė dėmesį, o raudonos ir baltos gėlės puikiai puošė altorių. O gražiausiai turbūt atrodė 19 jaunuolių, kurie buvo paruošti priimti sakramentą.

Per mišias giedojo parapijos choras, vadovaujamas prof. Jeronimo Kačinsko, Šv. Petro parapijos mokyklos vaikų choras, vadovaujamas Alice Ruseckas ir seselės Celestine Stakutis, Bostono lituanistinės mokyklos choras vadovaujamas Daivos de Sa Peireiros. Jaunimas atliko visus skaitinius bei maldas.

Po mišių sutvirtinimo sakramentą priėmusių tėveliai surošė pietus visiems svečiams.

Tą popietę, naujai atremontuota parapijos salė buvo pilnutėlė parapiečių. Buvo net 300 susirinkusių svečių. Didelė padėka kun. Kontautui ir jo komitetui už tokią puikią šventę.

Tai tik pradžia šių jubiliejinų metų įvykių. Kovo 6 d. kardinolas Bernard Law atvyks į Šv. Petro bažnyčią kartu su lietuviais atšvesti šv. Kazimiero šventę. Jis atlaikys mišias, pašventins naujai padovanotą So. Bostono Vyčių 17-tos kuopos šv. Kazimiero statulą ir dalyvaus tradiciniuose šventės pusryčiuose. Balandžio 27 d. atvyks vysk. Boles atlaikyti mišias ir kartu dalyvauti su parapiečiais jubiliejiname bankete, kuris įvyks garsioje Lombardos svetainėje. Džiaugiamės turėdami energingą ir talentingą kleboną Bostone. Tikimės, kad dar ilgai gyvuos lietuvių parapija Bostone.

Priėmusieji sutvirtinimo sakramentą Šv. Petro bažnyčioje su vysk. Pauliu Baltakiu, OFM, klebonu Albertu Kontautu ir paruošėja Glorija Adomkaitiene.

Bostono "Sambūrio" studentų grupės dalis.

Bostono "Sambūrio" veteranų grupės dalis.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai atsunte metinė prenumeratą, prisidėję aukomis laikraščiu stiprinti ir atsilyginę už įvairius patarnavimus ar metinį kalendorių:

Po 30 dol.: Birutė Bernotienė, West Hartford, CT.

Po 25 dol.: A. ir D. Šilbajoris, Ormond Beach, FL; J. Buitvyis, Baltimore, MD; Kun. W. Wolkovich, Norwood, MA; J. Vilgalys, Great Neck, NY; D. Satas, Warwick, RI.

Po 20 dol.: Bronė Strikauskas, Phoenix, AZ; J. Uldrikis, Poquonock, CT; B. Grinius, Dania, FL; E. Damijonaitis, Riviera Beach, FL; V. Dudenas, Palm Beach Gardens, FL; A. Gudonis, St. Petersburg, FL; Aldona Smulkstys, Chicago, IL; Halina Bagdonas, Oak Lawn, IL; M. Manomaitis, Boston, MA; Mary Valatka, So. Boston, MA; F. Jurkuvenas, Old Bridge, NJ; J. Marcis, South Amboy, NJ; V. Verselis, Kings Park, NY; W. Dirma, Mastic Beach, NY; V. Sirusas, New York, NY; Irena Merlino, W. Hempstead, NY; P. Matekunas, Richmond Hill, NY; S. Bulovas, Ronkonkoma, NY; Emilia Rastenis, Woodhaven, NY; Kun. T. Burkauskas, Philadelphia, PA; Nancy Guobaitis, Edgefield, SC; Kun. J. Skirkus, Hayward, WI.

Po 15 dol.: L. Jankauskienė, St. Petersburg Beach, FL; S. Martišauskas, Brockton, MA; Janina, Hasselberg, Yonkers, NY; V. ir E. Daunoras, Houston, TX;

Po 12 dol.: A. Bitenas, Elizabeth, NJ.

Po 10 dol.: Stella Kontvis,

Westminster, CA; S. B. Zabulis, Manch, CT; M. Juodaitis, Norwalk, CT; G. Kazlauskas, Stamford, CT; J. Rygelis, Thompson, CT; S. Giedrikis, Juno Beach, FL; J. Kučinskas, Miami Beach, FL; Danutė Siemaska, Palm Harbor, FL; K. Waitelis, St. Petersburg Beach, FL; D. Pranckevičius, Sunny Hills, FL; Kristina Martinkus, Chicago, IL; A. Jankauskas, Germantown, MD; Diana E. Campe, Highland, MD; Birutė Jakniunas, Silver Springs, MD; Teresa V. Miliauskas, Arlington, MA; A. Venckus, Arlington, MA; Dalia Ivaska, Boston, MA; Emilija Bielkevičius, Brockton, MA; Valerie Pimonow, Brookline, MA; P. Miksys, Leicester, MA; Veronica Tumas, Norwood, MA; B. Kruopis, So. Boston, MA; Bronė Pridotkas, Worcester, MA; Stefa Varneckas, Clark, NJ; A. Bartys, Elizabeth, NJ; V. Blazaitis, Baldwin, NY; K. Mitnas, Fremont Center, NY; Ana Povilaitis, Jamaica, NY; Eleonora Pugh, Long Beach, NY; Elena Sininas, Richmond Hill, NY; J. Janusis, Staten Island, NY; Aldona Heuer, Staten Island, NY; Eva Jankus, Woodhaven, NY; Maria Liauba, Cincinnati, OH.

Po 7.50 dol.: Apolonia Zibas, Juno Isles, FL.

Po 5 dol.: F. Swilpa, Hot Springs, AR; M. E. Vyšniauskai, San Gabriel, CA; Mary Johnson, Putnam, CT; Uršule Bradunas, Waterbury, CT; Z. Delininkaitis, Waterbury, CT; P. Kuras, Waterbury, CT; Mary Shuskus, West Hartford, CT; A. Grybauskas, Lake

Worth, FL; Rita A. Bagdonas, Ormond Beach, FL; P. Kalade, So. Boston, MA; M. Zilinskiene, So. Boston, MA; Anna P. Neviera, Braintree, MA; K. Gudukas, Centerville, MA; Stella Slapelis, Centerville, MA; L. ir A. Kulbis, Brockton, MA; Margarita Bartkus, Pepperell, MA; C. J. Bazikas, Worcester, MA; C. Savickas, Worcester, MA; R. J. Lukas, Interlaken, NJ; Schuyler Savings Bank, Kearny, NJ; Sophie T. Dembauskas, Kendall Park, NJ; R. Adamowicz, Copiague, NY; Aldona Svalbonas, Richmond Hill, NY; Zofija Sipaila, Wayland, NY; Ona B. Maciunas, Woodhaven, NY; P. Vasiliauskas, Woodhaven, NY; Helen Venis, Woodhaven, NY; Stasė Kaselis, Blue Ash, OH; Mathilda Miliauskas, New Kensington, PA; Ema Sparkevičius, Philadelphia, PA.

Po 3 dol.: J. Paliulis, Daytona Beach Shores, FL.

Po 2 dol.: J. Kucinas, West Yarmouth, MA; Vida M. Glaser, Woodcliff Lake, NJ.

Kiekvieną auką yra didelė pagalba Darbininkui. Laikraščio ateitis priklauso nuo aukotojų dosnumo. Vien iš prenumeratos nebūtų galima išsilaikyti.

Už kiekvieną auką
nuoširdžiai dėkojame.

Darbininko Administracija

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Vytautas Landsbergis, Lietuvos seimo opozicijos vadas, kovo 14 d., pirmadienį, atskrenda į New Yorką. Tą patį vakarą 7:30 v. Kultūros Židinyje bus jo susitikimas su lietuvių visuomene. Rengia LB NY apygardos valdyba. Iš čia svečias vyks į Philadelphia, paskui į Clevelandą, Detroitą. Kovo 20 d. jis jau turi būti Berlyne.

Anicetui Simičiui, Lietuvos ambasadoriui prie Jungtinių Tautų, gegužės 22 d. rengiamas pagerbimas. Šiemet sueina 60 metų jo konsularinės tarnybos sukaktis ir 85 metų amžiaus sukaktis. Pagerbimą rengia specialus komitetas, kuriam pirmininkauja Lilė Milukienė.

LB XIV tarybos rinkimai bus balandžio 30 ir 31, gegužės 7 ir 8 dienomis. New Yorko apygardos rinkiminės komisijos pirmininku yra dr. Jonas Bilėnas, nariai: Lilė Milukienė, Tadas Jasaitis. Visi iš Great Neck LB apylinkės. Prie New Yorko rinkiminės apylinkės priskirtos Rochesterio ir Buffalo apylinkės.

Vytautas Paulius, Allendale, NJ, ir šiemet prenumeratą užmokėjo su 130 dol. čekiu. Tai didelė parama *Darbininkui*, už kurią nuoširdžiai dėkojame.

Telekonferencija — nauja Lietuvių Bendruomenės vadovybės posėdžiavimo priemonė. Vasario 11 d. telefonu buvo sujungti visi JAV apygardų pirmininkai, krašto valdyba, rinkiminė komisija, — iš viso 12 žmonių. Taip telefonu pasikalbėdami, jie posėdžiavo 2 valandas, aptardami svarbiausius rinkimų reikalus ir kitus aktualius klausimus. JAV rinkiminės komisijos pirmininkė išrinkta Angelė Karnienė.

Amerikiečių šeimai reikalinga nerūkanti, gerai kalbanti angliškai moteris prižiūrėti dvi mergaites 3,5 ir 1,5 metų ir šiek tiek atlikti namų ruošos. 5 darbo dienos, atlyginimas — 250 dol. į savaitę. Duodamas atskiras didelis kambarys, cable TV, video ir telefonas. Skambinti nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro tel. (215) 664-4727. (sk.)

TALPINTUVAI PER TRANSPAK siunčiami kas savaitę. Skubius siuntinius siunčiame AIR CARGO. Pinigai pervedami doleriais. TRANSPAK, 2638 W. 69th Street, Chicago, IL 60629. Telef. 312 436-7772. CONNETICUT valstijoje 203 232-6600. (sk.)

Tradicinė KAZIUKO MUGĖ

kovo 6 d., 1994 m.

Kultūros Židinyje
361 Highland BLVD
Brooklyn, NY

PRADŽIA - 12 val. šv. Mišios.

Po šv. Mišių - MUGĖS atidarymas.

Bus galima nusipirkti įvairių lietuviškos tematikos gaminių, juostų, staltiesių, gintarų, medžio drožinių ir t.t.

Veiks šauni kavinė - skanūs pietūs!

Su savo meno darbais atvyks M. Jankauskas, J. Sakalauskas ir I. Simanavičienė.

Visus maloniai atsilankyti kviečia

NY skautai/skautės/AKADEMIKAI
Vyr. sk. židiny "Vilija"

Jolita ir Algirdas Biručiai, Glen Ellyn, IL, užmokėjo prenumeratą, prisišdami 80 dol. čekį. Nuoširdžiai dėkojame už mūsų spaudai teikiamą paramą.

Tradicinė Kaziuko mugė bus kovo 6 d. Kultūros Židinio patalpose. Mugė rengia New Yorko skautai. 12 val. bus mišios, po jų — mugės atidarymas. Mugės reikalais prašoma skambinti Vidai Jankauskienei: 718 849-2260.

ATSISVEIKINANT SU TĖV. DR. BERNARDINU GRAUSLIU, OFM

Sausio 28 d., penktadienio vakare, būrelis žmonių susirinko M. Shalins laidojimo koplyčioje atsisveikinti su pranciškonu Tėvu Bernardinu Grausliu, kuris savyje sujungė didelę meilę Dievui, žmogui ir gamtai. Paskutiniu laiku jis sunkiai sirgo, gyveno specialiuose slaugymo namuose.

Gyvendamas netoli Kennebunkporto vienuolyno, sekmdieniais jis buvo atvežamas į vienuolyną, paskui vėl grįždavo į slaugymo ir priežiūros namus, kur turėjo raštinę. Jis redagavo anglišką informacijos biuletinį apie pranciškonų veiklą. Jis dar spėjo suredaguoti ir išleisti sausio mėnesio numerį.

Biuletenis buvo lankstus, gausiai iliustruotas. Čia vyravo lietuviškos žinios, bet buvo žinių ir iš apskritai krikščioniškojo pasaulio gyvenimo.

Biuletenis turėjo didžiulį pasiekimą. Per biuletinį buvo renkamos aukos pranciškoniskom programom vykdyti. O tu programų tiek daug, o išlaidos didžiausios! Reikia statyti klierikų namus Kaune, reikia remontuoti namus, klierikus atvežti į naują gyvenimą, esantį Amerikoje. Gyvenimas jau sukosi, pranciškonų provincija stiprėjo, nes Tėv. Bernardinas mokėjo rinkti aukas. Jis vienas, sėdėdamas vežimėlyje, dirbo už kelis žmones. Ir jo darbas buvo sėkmingas.

Jis buvo daugelio talentų žmogus: mokytojas, administravęs parapiją, buvo Toronto Prisiškėlio parapijos pirmas klebonas, "Darbininko" administratorius, pranciškonų spaustuvės talkininkas, provincijos sekretorius, Kennebunkporto lietuvių pranciškonų vienuolyno sodų prižiūrėtojas — gėlininkas.

Tėv. B. Grauslys, OFM buvo nuostabus sekretorius. Kai provincijos valdžia posėdžiavo, jis tą patį vakarą parašydavo visus protokolus lietuviškai, angliškai ir lotyniškai. Juos parašydavo mašinėle ir atspausdindavo.

Vienuolyno lankytojus stebindavo dideli ir gražūs gėlynai. Velionis gėles sėjo ir sodino pagal tam tikrą sistemą, kad gėlės žydėtų visą vasarą aplink vienuolyną, religinius paminklus. Kai

New Yorko žinių dar yra ir 7-me puslapyje.

vienos gėlės baigdavosi, tuoj galvą keldavo naujos, ką tik pradėdamos žydėti.

Visi, kurie bent kada yra buvę Kennebunkporte, prisimins tas gėles, tą dievišką šypseną darželyuose. Prisimins ir tai, kad užėję į koplyčią, dažnai rasdavo besimeldžiantį Tėvą Bernardiną.

Jis buvo mokyčiausias iš lietuvių pranciškonų, turėjęs du daktaro laipsnius, nors neturėjo savo privačios bibliotekos.

Tokį ir prisimins jį tie, kurie bendravo su juo, kuriems teko pažinti jo meilę.

Laidotuvių išvakarėse oras buvo blogas. Jau kelias dienas prieš tai snigo, šalo, lijo. Lėktuvas iš Portlando į New Yorką neskrido. Velionio karstą atvežė vietos laidojimo įstaiga. Vakare jis jau buvo M. Shalins laidojimo koplyčioje.

Čia buvo susirinkęs nedidelis būrelis žmonių. Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, vadovavo maldoms. Rožančių kalbėjo bent keli tėvai, kiekvienas naują paslaptį iš eilės. Į šermenį buvo atsilankę ir vysk. Paulius Baltakis, OFM.

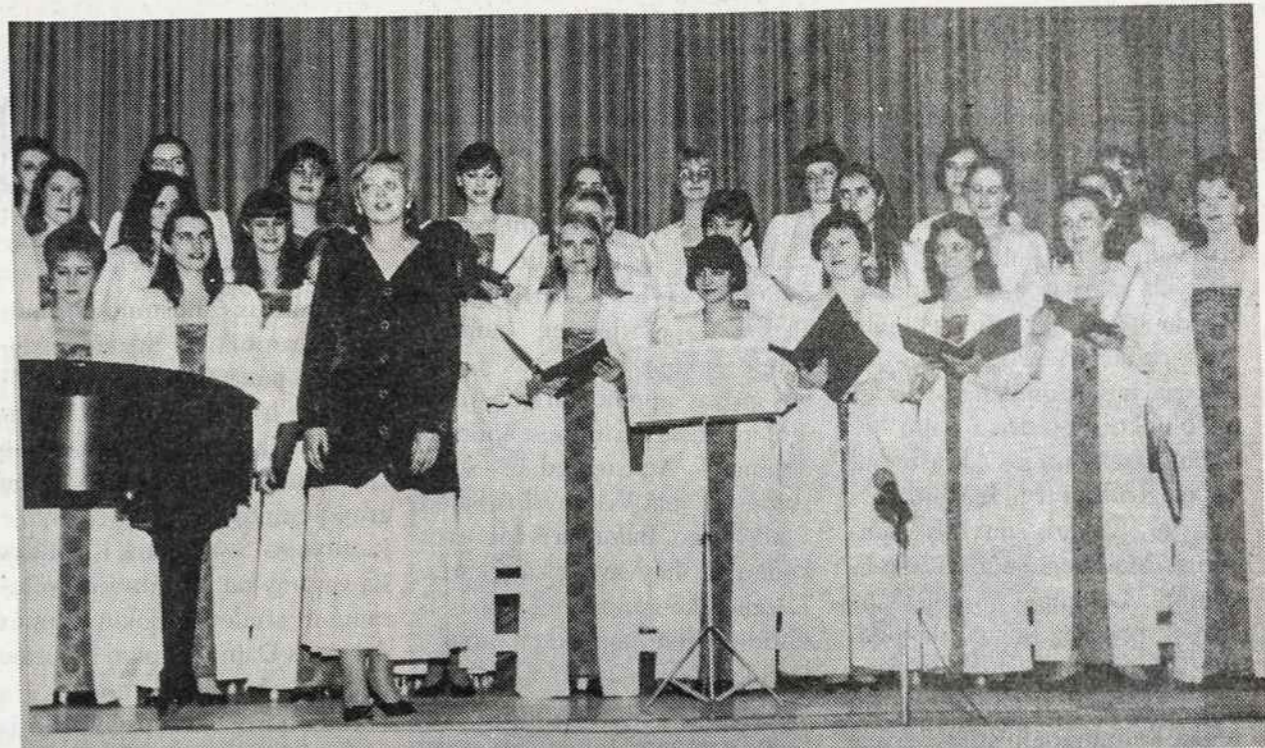
Buvo suplanuota, kad iš Kennebunkporto vienuolyno atvažiuos 15 klierikų pranciškonų. Tad laidojimo mišios buvo paskirtos 11 val. Bet dėl sniego audros klierikai negalėjo atvažiuoti. Čia susirinko tik apylinkės kunigai lietuviai ir tuo metu vienuolynė esą pranciškonai. Koplyčia buvo pilna žmonių.

Mišias koncelebravo vyskupas Paulius Baltakis, OFM, provinciolas Tėv. Placidus Barius, OFM, vienuolyno viršininkas Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, ir visi ten esą kunigai Tėv. Placidus tarė atsisveikinimo žodį, išskeldamas svarbiuosius velionio darbus, eitas pareigas.

Pasibaigus pamaldoms, visi vyko į šv. Jono kapines, kur yra lietuvių pranciškonų laidojimo sklypelis. Oras buvo labai šaltas ir žemė buvo taip įšalus, kad nebūvo galima laidoti. Karstas su velionio palaikais buvo padėtas kapinių mauzoliejuje ir palaidotas už poros dienų. (p. j.)

Reikalinga šeiminkė, jauna ar vyresnio amžiaus lietuvė, prižiūrėti senesnio amžiaus žmones ir jų namus. Geros sąlygos, reikia gyventi drauge; geras atlyginimas. Gal būti atvykusi iš Lietuvos, iš Kanados, arba Amerikos gyventojas. Rašyti: Joseph Lugan-John Conwood P. O. Box 210270 Woodhaven, NY 11421 Jamaica, USA (sk.)

Gera žinia New Yorko ir apylinkių lietuviams VILTIES siuntinių agentūra praneša, kad Velykiniam konteineriui surinkti siuntinių į New Yorką atvyksime vasario 26, šeštadienį. Priimsime siuntinius Kultūros Židinio kieme (buv. spaustuvės patalpose) nuo 12 val. iki 4 val. popiet. Jokių maitų nėra. Mūsų telefonas (617) 269-4455. (Žiūr. skelbimą 6-tame psl.)

Vilniaus universiteto studentų choras "Virgo" vasario 6 d. koncertavo Kultūros Židinyje. Priekyje dirigentė Rasa Gelgotienė. Liudo Tamošaičio nuotrauka

PUSMEČIO AUKOS KULTŪROS ŽIDINIUI

"Lietuvos aidas", patriotinės minties, plačios informacijos dienraštis, daugiausiai skaitomas išeivijos lietuvių, 1994 metams paliko tą pačią metinę prenumeratą — \$85 oro paštu. Kiti Lietuvos dienraščiai prenumeratą oro paštu pakėlė 50%. Jau laikas užsisakyti "Lietuvos aidą" 1994 metams arba pratęsti turimą prenumeratą. Čekį \$85 išrašyti: "Lietuvos aidą" vardu ir siųsti AV įgaliotiniui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Telef. 708 986-1613.

Albinas Stukas, Jackson, NJ, kasmet stiprina *Darbininką didesne auka*. Ir šiemet užmokėjo prenumeratą su 80 dol. čekiu. Nuoširdžiai dėkojame už paramą ir už įdomų laišką.

Nepriklausomybės šventės rengimo komitetas posėdžiavo vasario 15 d. Tautos Fondo patalpose. Rengimo komitetą sudaro trys organizacijos: LB NY apygardos valdyba, Tautos Fondo valdyba ir ALTO New Yorko skyriaus valdyba. Šventę rengia visi bendrai, pirmininkauja rotacine tvarka. Aptarti visi rengimo darbai ir pasidalyta, kas ką atliks. Toks rengimo būdas konkrečioms darbams sutelkia daugiau žmonių.

BAIGĖ UNIVERSITETO STUDIJAS

Darius Albertas Udrys, Arūno ir Rūtos (Ruzgaitės) Udrių vyriausiasis sūnus, praeitų metų gruodžio mėnesį baigė politinių mokslų ir vokiečių kalbos studijas Hillsdale kolegijoje geriausiais pažymiais — summa cum laude. Šiuo du bakalaurus spėjo įsigyti per tris su puse metų.

Darius aktyviai dalyvavo Hillsdale bendruomenės bei studijos orkestre, reikiškie katalikų studentų taryboje, PRAXIS politinės ekonomijos klube. Atstovavo Hillsdale studentams Shavans Instituto seminare Colorado valstijoje ir dalyvavo universiteto debatų komandoje.

Darius yra nuoširdus ateitininkas, SAS Gaudeamus redaktorius, šiuo metu SAS centro valdybos išdininkas.

1992 metų vasarą Darius dirbo patarėju Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos užsienio reikalų komisijoje. Taip pat organizavo pokalbius ir talkino ekonomistui dr. Raphael Shen, kuris darė tyrimus Lietuvoje savo naujai knygai apie krašto ekonomiją. 1993 metų pavasarį Darius lavino vokiečių kalbos įgūdžius Bonnos universitete, išklausydamas pilną semestro kursą. Tą vasarą praleido Lietuvoje, kur su ansambliu "Musmirės" įrašinėjo bendrus kūrinius.

Darius yra profesionalas smuikininkas, studijavęs pas Patrice

1993 metų gale Kultūros Židinio (KŽ) vadovybė "Darbininke" paskelbė KŽ rėmėjų dviejų metų ilgokus sąrašus (nuo 1991 m. vidurio iki 1993 m. vidurio). Tai darėme, norėdami atnaujinti KŽ aukotojų skelbimo tradiciją, tikėdami, kad reguliarius aukų skelbimas spaudoje yra padėkos išraiška rėmėjams ir paskatinimas tiems, kurie turėtų grįžti į rėmėjų eiles ar tapti naujais rėmėjais. Atstatę dviejų metų spragą, skelbsime aukų sąrašus kas pusmetį.

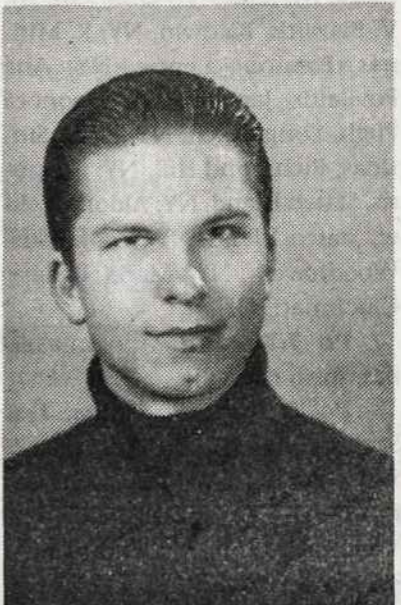
Per paskutinį pusmetį (nuo 1993 m. liepos 1 d. iki gruodžio 31 d.) gauta \$11,372 aukų iš 86 asmenų (ar šeimų) ir iš 14 organizacijų. Ši iš lietuvių visuomenės gauta pusmečio suma yra gan gera, lyginant su 12 mėnesių \$9,092 aukomis, surinktoms 1992/1993 finansiniuose metuose (1992. VII. 1 - 1993. VI. 31), ir net su \$21,377 surinktais 1992/93 finansiniuose metuose. Tačiau KŽ vadovybė yra susirūpinusi tolimesniu KŽ išlaikymu, nes pereiname KŽ metiniame susirinkime buvo pranešta, kad kylant kainomis, KŽ išlaikyti per metus reikės \$60,000. Apie \$40,000 tikimasi gauti už patalpų nuomavimą, jei kitataučiams pakeltos nuomos nesumažins nuomotojų skaičiaus.

Asmeninių aukų sąrašas: \$4,000 — didelis KŽ-io rėmėjas, neskelbiantis savo pavardės. \$150 — A. ir D. Bobeliai. \$113 — A. Matulaitis. Po \$100 — N. N. (Milukaitė) Angeliadis, S. Bi-

Thorpe, Sam McClure ir Dan Anderson, grojės Otello restorane bei Hillsdale kolegijos vietoje ir privačiuose parengimuose, taip pat vestuvių ir panašiose puotose. Balsą lavino pas Monte Long ir visokeriopai prisidėjo prie įvairių lietuviškų vasaros stovyklų.

Šeima, giminės bei draugai linki Dariui Albertui šviesios profesinės ateities ir džiaugiasi jo paslaugumu bei tyru idealizmu!

Rūta Udrienė

Darius Albertas Udrys

rutis, O. I. R. ir R. Gvildžiai, T. ir I. Jasaičiai, A. Markus, C. Matuzas, kun. J. Pakalniškis, V. ir S. Vaikučiai. Po \$75 — V. ir D. Anonai, dr. A. Dunajewski, J. Pažemėnas. Po \$50 — T. ir R. Alinskai, dr. N. Bražėnaitė, A. ir R. Česnavičiai, dr. A. Jannačienė, A. ir V. Jankauskai, Z. ir Ž. Jūriai, dr. A. Laucis, O. Lauskienė, L. Lileikienė, E. Liobienė, J. Lugauskas, V. ir V. Matusaičiai, V. ir L. Milukai, A. Ošlapas, P. ir A. Petraičiai, A. ir D. Šilbajoriai, K. Šimaitis, A. Šimukonis, J. Valaitis.

Po \$40 — A. Bagdžiūnas, R. ir V. Penikiai, kun. S. Raila, \$35 — A. Maželis. Po \$30 — J. Liaukus, O. Osmolskienė. Po \$25 — H. Andruska, Tėv. P. Barius, J. Botyrius, K. Butkus, kun. dr. V. Cukuras, P. Dauksa, Z. Dičpinigaitis, S. Dimas, A. Garbauskas, K. Garbauskienė, J. Grudis, R. Gudaitienė, L. Gudeliene, F. Ignaitis, A. Janušas, A. Kantakevičius, M. Kleiza, A. Mačiulaitis, A. Marijošienė, J. Matulaitienė, K. Miklas, P. Malukas, kun. prof. A. Rubšys, A. Ruzgas, A. Samušis, V. Sidas. D. Šilbajorienė, dr. R. Šomkaitė, G. Stankūnienė, E. Tutinas, V. Vaičiulis, A. Vakselis, E. Valiūnienė, J. ir I. Veblaičiai, A. ir R. Vedeckai. Po \$20 — M. Brakas, E. ir A. Stakniai, J. ir N. Ulėnai. Po \$10 — A. Dėdinas, M. Gluda, J. Jankutė, J. Kižnis, S. Narkeliūnaitė, A. Sakalas.

Šiame asmenų sąrašą, taip pat įjungtos KŽ skirtos užuojautų aukos mirusiųjų atminimui. Tokios aukos buvo aukotos mirusiam a. a. dailininkui Česlovui Janušui (\$250) ir a. a. rašytojai Nėlei Mazalaitei-Gabienei (\$20).

Iš KŽ naudojančių organizacijų buvo gauta šios aukos ir nario mokesčiai: \$2,000 — Lietuvių Fondas; (šiuo laikotarpyje stambiausiai KŽ paramūs organizacija) \$1,000 — Lietuvių Atletų Klubas. \$125 — Kennebunkport pranciškonai. Po \$50 — Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjunga (ALIAS), BALFas, Lietuvių Bendruomenės (LB) Bushwick apylinkė, LB Queens apylinkė, Lietuvių Moterų Klubų Federacija, Maironio Lituaništinė Mokykla, Pranciškonai, Pranciškonų spaustuvė, S. Kudirkos Šiaulių kuopa, tautinių šokių grupė "Tryptinisi". \$25 — New Yorko Skautai.

KŽ vadovybė reikią gilią padėką visiems aukotojams, kurie jaučia pareigą savo aukomis ir nario mokesčiais prisidėti prie KŽ išlaikymo. Be mūsų visų paramos Kultūros Židiny neįsilaikytų.

Jeigu per klaidą yra praleista pavardė aukotojų sąrašą, prašome pranešti KŽ raštine raštu, ar telefonu (718) 235-8386.

Kultūros Židinio vadovybė